

Le Dónbeenì Bè-sànkani na le zééní là a Zǎn

Vūahǔ túaró nǔhǔ

Yia túara mu bè-sànkani vūahǔ lé o Zǎn na lé o *Krista tonkaro. Pāahǔ na ó o wee túa ho yi ká bǎa tà a Krista bǎo á ho Oroomu béε wee beé lò làa sòobéε. O túara ho pāahǔ na ǎa hǎa wǎira a ǎuan zoó díá ho kǎhǔ na wi mu nǔmu tǎahǔ, hǎa ǎa le Patimǎosi yi. O túara ho á heníanáa bǎa tà a Krista bǎo síá. O le ǎa wíoka dé mí síá o Yeesu yi lé bǎo ó o dàrna mu bǎo ǎúenǎúen. O vūahǔ mu yi á le Dónbeenì páníi kǎnle vūahǔ bǎo cèrèε wee mi yi.

O Zǎn bǎa mí vūahǔ yi le o Yeesu zééníá mǎten làa mí. A lé o Yeesu mu mún bǎa le o túa bǎo ó o mǎn ǎúenǎúen (1). Ó o Zǎn ǎèn túara hǎa vǎnna bǎo hènun á nǎnka ǎa kèrètíεwa kuio bǎo hènun na wi ho Azii kǎhǔ yi (2-3). O zééníá bǎo ó o mǎn ho wáayi, lè ho sò-mánu firó, lè hǎa bǎaaní bǎo hènun, lè mu bǎowa bǎo hènun, lè hǎa lánpórá bǎo hènun bǎo (4-16). Ho ló-beení *Babiloona cǎló là a Satáni lè mí ton-sáwá yáaró bǎo (17-20). Bǎn mǎn ó o mǎn ho dǎmǎjǎ finle na le Dónbeenì léra. O bǎa le hen làa cǎnú ká a Yeesu á à bǎnì ì ǎuen (21-22).

Bǎo ho vūahǔ wee zéení

¹ Bǎo wi ho vūahǔ na ká yi lé le Dónbeenì bè-sànkani na le zééníá là a Yeesu *Krista à wón zéení na mí ton-sáwá yi, à ǎa zǎn bǎo ò wé hen làa cǎnú. Ó o Yeesu tonkaa mí tonkaro na ló ho wáayi nǎ-kéní, ò o ǎuee lii zéení mu lè mí ton-sá na ǎa le Zǎn.

² Bïo ó o Zân mu mæn búenbúen ó o mà tũíá. O zũ le mu lé le Dónbeenĩ ñi-cúa, á zũ le lé o Yeesu Krista zéeniá mu.

³ Bïa wee kàrán le Dónbeenĩ ñi-cúa na túara ho vũahũ na kà yi, làa bïa wee ñí hã à pa hã bïo bán ñúná bènťin sí, lé bïo mu biowa mu wéro á sùaràa.

O Zân tẽnía ba kèrètłewa kuio bïo hẹ̀nun yi

⁴ Ho vũahũ mu lé ɪnén Zân wee túa ho á à na ho Azii kōhũ lórá bïo hẹ̀nun kèrètłewa kuio bïo hẹ̀nun yi. Le le Dónbeenĩ, ðio wi fẹ́εε, na wi ká bïo búí ðĩn yí léra na bò ò b̄uen, à wé mu s̄amu làa mia, à na ho h́eérà mia. Le hã háciira mí bïo hẹ̀nun,* hã ðĩn le Dónbeenĩ bá-zàmu kanmúiní yahó à mún wé mu s̄amu làa mia, à na ho h́eérà mia.

⁵ Le o Yeesu Krista, yĩa wee mĩ ho tũíá le Dónbeenĩ ñii, yĩa láayi wi, yĩa nín-yání vèera ló ba ñi-hía t̄ahũ, yĩa wi ba bá-zàwa búenbúen ñúhũ wán à mún wé mu s̄amu làa mia, à na ho h́eérà mia.

Lé orén wa wɛn, á húrún c̄ani kúaará k̄ánianáa wɛn wa bè-kora yi,

⁶ á wó á wa lé le *Dónbeenĩ yankarowà ñipomu na wee sá bán Maá Dónbeenĩ tonló. Le ho cùkú lè ho pánká à bïo sí a yi fẹ́εε hã lúlúio na ñii mía yi. *Amiina!

⁷ Mĩ lon! Nín-yĩa hã dùndúio yi bò ò b̄uen. Ba nùpua búenbúen á à mi a, h̄arí bïa cú a. Ho ðímíná k̄ana síiwá búenbúen á à tà le ẃεε o bïo yi. Lé b̄un mu ù wéráa. *Amiina!

⁸ O Núhúso Dónbeenĩ, ðio wi fẹ́εε, na wi ká bïo búí ðĩn yí léra, na bò ò b̄uen, ðio dà mu

* **1:4** Há háciira mí bïo hẹ̀nun: Mu bïo hẹ̀nun wee zéeniá mu bïo na ñii sú bïo. Hen kà á há háciira bïo hẹ̀nun lé le Dónbeenĩ Hácirí á mu wee zéeniá bïo.

bìo búenbúen á wee bío: «Lé ìnén á búá mu bìo búenbúen níhú, á lé ìnén mún ò véení mu bìo búenbúen.»

O Zān mən o Krista lè mí cùkú beení

⁹ Ìnén lé o Zān na lé mìn za wa páaníló là a Yeesu bìo yi. Í làa mia páanía le Dónbeení bá-zàmu yi, á lééra mi lò beéró làa bìo mi wee hínáa mi sía yi làa mia. Lé ìnén ba hía wíira á buan zoó díá ho kòhú na wi mu ñumu tíahú, hía ba le Patimòosi yi. Ba zoó díá mi bín lé bìo á í buera le Dónbeení bíoní á zéení ho tūiá na ó o Yeesu mà.

¹⁰ O Nùhúso wizonle zoñ,† á le Dónbeení Hácírí pànká kera í wán, á í ná tãmu búí sã pónpón lòn búaañ tãmu í món.

¹¹ A mu tãmu mu bíá làa mi: «Bìo fo wee mi à ù túa ho vúahú yi na há lórá bìo hẹ̀nùn na kà kèrètíewa kuio bìo hẹ̀nùn yi: Ho Efεeze, ho Simiina, ho Pεekaamu, ho Tiatíire, ho Saade, ho Filadelifii, lè ho Lawodisee.»

¹² Bìo á í ná mu tãmu mu sã, á í yèrémáa le í khíi loñ yíá bíá làa mi, á í khíi mən fíntá-cúaaawa bìo hẹ̀nùn na wó lè ho sánú. ¹³ O o búí lòn nùpue‡ á zoó wi há tíahú. Bànso zã ho báká tóní, á can mítén lè le nín-kéní na tá lè ho sánú.

¹⁴ O ñún-vání ka púiapúia lòn yènsé. O yílo ka lòn dshú denle,

¹⁵ á zení wee ñuíka kúíákúíá lòn tònòn na ba pá á wíokaa. O tãmu sã wee ñí lòn ñun-beení vánaló.

† **1:10** O Nùhúso wizonle: Le wizonle mu lé o Yeesu vèeró wizonle. Le lé ho dimaasi. ‡ **1:13** Mu kεεekimu yi á mu bíá: «Lòn nùpue za». Mu bìo wee zéení yíá ó o Daniyεele mən (Daniyεele vúahú 7.13-14; 10.5-6). Ba zúífùwa cón ó o nùpue za mu lé Yíá le Dónbeení mən léra.

16 Hã mànàayio bïo hẹ̀nrun ó o ɓuan lè mí nín-tiání. Ho khà-tóní yara ɓunso na ɓia wi á wee lé o ɓii yi. O yahó ka cécécén lòn wiso-hádǎhǎ.

17 Bïo á ɓ mǎn wo kà, á ɓ lùwá a tá díá, á yí máa kánkán lòn nùpue na húrun. O o líí bô mí nín-tiání ɓ wán ò o bía: «Yí zǎn wà. Lé ínén á ɓúa mu bïo ɓúenɓúen ɓúhǎ, á lé ínén mún khíi véení mu bïo ɓúenɓúen.

18 Inén lé yia le mukāni binbirī wi cǎn. ɓ lá húrun, á lé mi na wǎa wi le mukāni yi fɛɛɛ hǎ lúlúio na ɓii mia yi. Mu húmú á ɓ pánká wi wán, á ho nǐ-hǎnbó-lóhó á ɓ pánká mún wi wán.

19 Awa, á bïo fo wee mi, bïo wi làa bïo ɓueé wé mu mǎn, ɓún ɓúenɓúen à ũ túa.

20 Ká mu lé hǎ mànàayio bïo hẹ̀nrun na á ɓ ɓuan lè ɓ nín-tiání, lè hǎ fɩntǎ-cúaawa bïo hẹ̀nrun na wó lè ho sǎnú, ɓún ɓàn kúará á ɓ zéení làa fo: Hǎ mànàayio bïo hẹ̀nrun hǎn bïo wee zéení le Dónbeení tonkarowà na wee pa ɓa kèrètɩewa kuio bïo hẹ̀nrun yi bïo. Ká hǎ fɩntǎ-cúaawa bïo hẹ̀nrun, hǎn bïo ɓèn wee zéení ɓa kèrètɩewa kuio bïo hẹ̀nrun bïo.»

2

Bío mà nǎn ho Efɛze kèrètɩewa kuure yi

1 «Hǎ ɓi-cúa na kà á ũ túa à na le Dónbeení tonkaro yi, yia wee pa ho Efɛze lóhó kèrètɩewa kuure yi:

«Yia ɓuan hǎ mànàayio bïo hẹ̀nrun lè mí nín-tiání, na wee varáka hǎ fɩntǎ-cúaawa bïo hẹ̀nrun na wó lè ho sǎnú tǎhǎ, lé wón wee bío bío kà:

²I zū bïo mi wee wé, mi tà le lònbee yi mu bïo yi, á mún wee hĩ mi sĩa mu yi. I zū le bĩa lé 6a nĩ-sũmáa á mi pǎ bïo. Ba 6úi na le mí lé o *Krista tonkarowà à mu yí bon, á mi khéra kúará, á zū le 6a lé 6a sabín-fũaalowa.

³Mi wee tà hĩ mi sĩa, à tà le lònbee yi 1 bïo yi, mi yí máa tèé mi bàra.

⁴Εε κά 1 màhǎ à zá làa mia bïo 6úi na á 1 mǎn mia à mu yí se bïo yi. Bïo mi wa làa mi pǎahũ na mi 6úakáa dó mi sĩa miĩ á mi día.

⁵Awa! A mi cén và mi yiwa bïo mi fù karáa wán, à zūn le mi ló lè ho món. Mi cén yèrémá mi yilera lè mi wára à wé làa bïo mi fù karáa bïo. Ká mi yí yèrémáa, á 1 6ueé lá mi fĩntǎ-cúaa á à lén bĩn.

⁶Ká 1 màhǎ mún wee 6úa mia. Lé bïo á bïo 6a Nikolayiitewa wee wé á mi jina, làa bïo á 1nén mún jinanáa mu.

⁷«Yia wee jí bïo, à 6ànsò jí bïo le Dónbeenĩ Hácírí wee bío na 6a kèrètǎewa kuio yi. Yia dàńna ho fũuhũ fá, á le Dónbeenĩ vĩnsĩa 6uahó vĩndèè na wee na le mukáni 6a nùpua yi, á 6ànsò á 1 na dén 6àn bεεre díró níi yi.»

Bïo mà nǎn ho Simiina kèrètǎewa kuure yi

⁸«Hǎ jĩ-cúaa na kà á ũ túa à na le Dónbeenĩ tonkaro yi, yĩa wee pa ho Simiina lóhó kèrètǎewa kuure yi:

«Yia 6úa mu bïo 6úen6úen jũhũ, á mún khii véení mu bïo 6úen6úen, yia lá húrún á vèera, lé wón wee bío bïo kà:

⁹I zū mi lò beéró bïo, á zū mi khemu bïo, à ho nǎfòró binbirí jǎn wi mi cǎn. A bĩa le mí lé 6a *zúifùwa à 6a yínǎn 6a zúifùwa binbirí bïo 6a wee

yáa lè mi yèni á ì mún zū. Ba nùpua mu kuure bïo sã a *Satãni yi.

¹⁰ Le lònbee na à yí mia á mi yí zón. Mi loń, o Satãni á à wé á mi búí 6a à kúee ho kàsó yi á à khénnáa mi kúará. Le lònbee á à yí mia hã wizooní bïo píru yi.* Mi fára đĩn mi sɪadéro mi wán, hãri 6a búe mia, á ì ì na le mukãni binbirĩ mia.

¹¹ «Yia wee jí bïo, à 6ãnsó jí bïo le Dónbeenĩ Hácírĩ wee bío na 6a kèrètíewa kuio yi. Yia dàńna ho fũuhũ fá, wón 6ãnsó á mu húmú cúa-ɲun níi máa yí.»

Bionĩ mà nɔn ho Pɛkaamu kèrètíewa kuure yi

¹² «Hã ɲi-cúa na kà á ũ túa à na le Dónbeenĩ tonkaro yi, yia wee pa ho Pɛkaamu kèrètíewa kuure yi:

«Yia ho khà-tóni yara ɲunso na ɲia wi á wee lé ɲii yi, lé wón wee bío bïo kà:

¹³ I zū le ho lóhó na fo wi yi lé o *Satãni béeĩ dīnii. Mi yí binia í món à mi fára đĩn mi sɪadéro mi wán. Hãri pãahũ na 6a 6ó a ɲii na 6a le Antipaasi yi mi cón hen na ó o Satãni mu wi yi, á mi pá wíokaa dó mi sĩa miĩ. O Antipaasi mu lé wón mà ho tũia í ɲii binbirĩ.

¹⁴ Eε ká í màhã à zá làa mia cĩnú bïo á ì mɔn mia à mu yí se bïo yi. Ba búí wi làa mia na bò a ɲii na 6a le *Balaamu kàránló yi. Wón na zéenia o *Isirayεεle ɲipomu khà vĩiniló là a ɲii na lé o bée, yia 6a le Balaaki† á bán là hã wónna taa, á wó ho hã-fénló là ho bá-fénló là mí sĩwà.

* **2:10** Hã wizooní bïo píru: Bũn wee zéeni le le lònbee mu máa mia. † **2:14** Balaamu làa Balaaki: Mi Loń Miló vũahũ (Nombres) 22-24; 25.1-3; 31.16

15 Lé kà síi 6a búí mún wi làa mia á bóràa 6a Nikolayitewa kàránló yi.

16 A mi cén yèrémá mi yilera lè mi wárá. Ká mi yí yèrémáa, á hen làa cínú ká í 6uen, á buée fi làa bán nùpua so lè ho khà-tóní na wee lé í jii yi.

17 «Yia wee jí bïo, à bânso jí bïo le Dónbeenĩ Hácírí wee bío na 6a kèrètíewa kuio yi. Yia dàrna ho fũuhú fá, á ho *maane na 6a sànkaa á ì ì na a yi ó o ò là. Í mún ñ na le hue-poni bânso yi. Le huee mu á ì wǒncí le yèn-finle wán á à na bânso yi. Nĩ-veere yí dà máa zūr le yèni mu ká yínǎn yia le hue-poni mu nǎn yi.»

Bío mà nǎn ho Tiatire kèrètíewa kuure yi

18 «Hã jii-cúa na kà á ù túa à na le Dónbeenĩ tonkaro yi, yia wee pa ho Tiatire lóhó kèrètíewa kuure yi:

«Yia lé le Dónbeenĩ Za, na yio ka lòn dǎhú ðenle, á zení wee juiika lòn tǎjòn, lé wón wee bío bïo kà:

19 Bïo mi wee wé á ì zū. A le waminĩ na wee mi mia, làa bïo mi yí máa bíní í mǎn, làa bïo mi wee wé na 6a nùpua yi, làa bïo mi wee hĩnáa mi sía, mu búenbúen á ì zū. Í mún zū le hã laà na kà wán, á bïo mi wee wé á po bïo mi wó pǎahú na mi búakáa dó mi sía o Yeesu yi.

20 Εε ká í màhá à zá làa mia bïo búí na í mǎn mia à mu yí se bïo yi. O háa Zezabεεle‡, yia le mí lé le *Dónbeenĩ jii-cúa fεero à mu yí bon á mi wee día ò o khà í ton-sáwá vīiní. O wee jàa 6a dé ho bá-fénló lè ho há-fénló lè mí síwá wéró yi, lè há wǒnna taa làró yi.

‡ 2:20 Zezabεεle: Mi loń Bá-zàwa nín-yání vūahú (1 Rois) 16.31; 19.1-2

21 A ì n̄n ho p̄ahũ wo yi, ò o yèrè má mí yilera lè mí wárá, ká a màhã yí tà le mí ì díá mí koomu wárá.

22 Awa! I ì wé ó o ò tè mu v̄mú á b̄ia làa wo wee páaní búenbúen á ì beé lò làa sòobéε, se ba b̄en yèrè máa, á díá a koomu wárá.

23 B̄ia bò a yi búenbúen á ì búe. Ká mu wó kà, á ba kèrèt̄ewa kuio búenbúen á à z̄ún le ìnén lé ȳia á z̄ú a n̄pue yilera, làa b̄io ó o s̄i vá yi. I ì s̄áání mi n̄i-kéní kéní yi á à héha làa b̄io mi wee wé.

24 «Ká minén Tiatire kèrèt̄ewa kuure n̄pua na ká, na yí tà yí bò ho kàránló mu yi, á mún yí wi mi z̄ún b̄io ba wee ve là a *Satāni b̄io na s̄a yi, bán á ì ì b̄io b̄io kà á à na yi: I máa b̄iní máa hení b̄io búí wéró máa na mia,

25 ká b̄io mi dó mi s̄ia mī lé b̄un mi f̄ará ð̄n wán làa b̄io mi wee wéráa mu f̄úaa ì b̄iní búenl̄ó.

26-28 «Ȳia ð̄anna fá ho f̄uhũ, á bò b̄io á ì wee zéení yi f̄úaa mu véení, wón á ì ì na ho p̄anká yi ó o ò wé h̄ã s̄i w̄a búenbúen n̄uhũ wán làa b̄io á ìnén mún ȳuráa ho p̄anká ì Maá c̄n̄ b̄io s̄i. O o ò s̄uwaní mí p̄anká ba wán làa sòobéε, á wé è fi ba lòn s̄ia na má làa córó. B̄anso á ì ì na h̄ã tá-t̄ia mànàayiire yi. §

29 «Ȳia wee n̄í b̄io, à b̄anso n̄í b̄io le Dónbeen̄ Hácírí wee b̄io na ba kèrèt̄ewa kuio yi.»

3

B̄io mà n̄n ho Saade kèrèt̄ewa kuure yi

§ 2:26-28 Tá-t̄ia mànàayiire: Le mànàayiire mu wee zéení le s̄é ȳiró b̄io. Le mún wee zéení a Krista bá-z̄amu búakáró b̄io. Mí loñ Lení v̄uhũ (Psaumes) 2.8-9; M̄lò v̄uhũ (Nombres) 24.17; Bè-sànkani v̄uhũ 22.16

¹ «Hã jì-cúa na kà á ù túa à na le Dónbeenĩ tonkaro, yia wee pa ho Saade lóhó kèrètɛwa kuure yi:

«Yia hã háciira bïo hẹ̀nun na bïo sã le Dónbeenĩ yi wiráa, na hã mànàayio bïo hẹ̀nun wi níi yi, lé wón wee bïo bïo kà: Bïo mi wee wé á ï zũ. Ba nùpua wee leéka le mi yú le mukãní binbirí, à mi jɔ̀n húrún le Dónbeenĩ yahó.

² Awa, á mi cén fání mi yïo, à dé pánká miten yi, à bïo ká mia jùhũ hĩa yí búe. Mu bon. Ì zũ le bïo mi wee wé á jii yí sù ì Maá Dónbeenĩ yahó.

³ Awa, á mi bíní leéka mi yiwa bïo mi já lè le Dónbeenĩ bionĩ á tà le yi bïo. Mi yèrémá mi yilera lè mi wárá, à wé bè le bionĩ mu yi. Ká mi yí fánía mi yïo, á ï bueé yòoka mi wán là a kènlo bïo. Mi máa dàń máa zũn ì bueńlò mi cón pãahũ.

⁴ Εε ká 6a búu máhã wi mi cón ho Saade mu lóhó kèrètɛwa kuure tiahũ á 6uan míten sese le Dónbeenĩ yahó lòn nùpua na sɪ-zinia wee ce wéréwéré. Bán á à bè làa mi ká 6a zã hã sɪ-poa, lé bïo 6a ko làa bũ.

⁵ «Làa bũn síi á yia dàńna ho fũuhũ fá, á wón n zíní lè hã sɪ-poa. O yèni á ï máa lén bĩa yú le mukãní binbirí yènnáa vũahũ yi hùúu. Ì ì dɪn ì Maá lè mí tonkarowà yahó á à bío le 6anso bïo sã mĩ.

⁶ «Yia wee jí bïo, à 6anso jí bïo le Dónbeenĩ Hácirí wee bío na 6a kèrètɛwa kuio yi sese.»

Bío mà nɔn ho Filadelifii kèrètɛwa kuure yi

⁷ «Hã jì-cúa na kà á ù túa à na le Dónbeenĩ tonkaro na wee pa ho Filadelifii lóhó kèrètɛwa kuure yi:

«Yia na b̀an s̀i m̀ia, na lé ho t̀iá poni b̀anso, ỳia ó o *Daviide béeǹi díró níi naló p̀anká wi níi yi lòn wooh̀u won-za, ỳia h́era mu b̀io j̀ii à ǹupue máa dàń pe mu j̀ii, na m̀un pon mu b̀io j̀ii à ǹupue máa dàń h́en mu j̀ii, lé wón wee b̀io b̀io k̀a:

⁸ B̀io mi wee wé á ĩ z̀u. ĩ z̀u le ̀a ǹupua ỳi máa k̀onbi mia sese, ̀e k̀a mi màh̀á pá wee bè ĩ b̀ioní yi, mi ỳi pá ĩ b̀io ̀a ǹupua yahó. Awa, ĩ h́era ho z̀uaj̀ii ǹon mia. A ǹupue na m̀un dà à b̀iní ĩ pe ho á m̀ia.

⁹ Mi lorí, b̀io k̀a lé b̀io á ĩ ì wé làa b̀ia b̀io s̀a a Satãni yi, bán na wee f̀iáa h̀a sabíoní le mí lé ̀a *z̀uíf̀uwa à mu j̀on ỳi bon. ĩ ì wé á ̀a ̀ueé f̀ará mí ǹonkó j̀uná wán mi yahó, á ̀a à z̀urí le ĩ wa mia.

¹⁰ B̀io á ĩ henía ǹon mia le mi h̀i mi s̀ia á mi tà b̀o yi. Lé b̀un ǹon á le lònbee na ̀ueé khén ho d̀imí j̀a ǹupua ̀uen ̀uen k̀úará á ínén b̀en m̀un ñ k̀ání mia yi.

¹¹ Hen làa c̀inú k̀a ĩ ̀uen. B̀io mi dó mi s̀ia mi ĩ lé b̀un mi f̀ará d̀in wán làa b̀io mi wee wé r̀aa mu, b̀era a na ò o ̀ui h̀ia ỳi fé mi b̀io na wee zéeni le mi fá ho f̀uh̀u.

¹² «Yia dàńna ho f̀uh̀u fá, wón ñ kén lòn b̀oròb̀orò ĩ Maá *Dónbeeǹi z̀i-beeǹi yi f̀e e e. B̀anso ò kén le z̀ii mu yi f̀e e e. ĩ Maá Dónbeeǹi yèni, lè le lóhó yèni á ĩ ì túa ̀anso wán. Hón lóhó so lé ho Zeruzalému finle na à lé ho wáayi le Dónbeeǹi c̀on á à lii. Inén yèn-finle á ĩ m̀un ñ túa ̀anso wán.

¹³ «Yia wee jí b̀io, à ̀anso jí b̀io le Dónbeeǹi Hácírí wee b̀io na ̀a k̀èrèt̀ewa kuio yi sese.»

B̀io mà ǹon ho Lawodisee k̀èrèt̀ewa kuure yi

14 «Hã ñi-cúa na kà á ù túa à na le Dónbeenĩ tonkaro yi, yĩa wee pa ho Lawodisee lóhó kèrètíewa kuure yi:

«Yĩa yèni 6a le *Amiina, yĩa wee mĩ ho túiá poni le Dónbeenĩ ñii, yĩa láayi wi, yĩa lé ho túiá poni 6ànsó, na le Dónbeenĩ ñĩn wán léraráa mu bĩo búenbúen, lé wón wee bío bío kà:

15 Bĩo mi wee wé á ì zũ. Le Dónbeenĩ bío yi, á mi yí sùwa, á mi mún yí wan. Mi lá ka lè mi sùwa tàá mi lá wan, se bún pá wáa súaani.

16 Ká bío mi yí sùwa á mi mún yí wan, à mi ka tón, á ì ì kũn mia á à kúia.

17 Mi wee bío le mi níi bío wi, le mi bò miten mi nàfòró wán, bío búu yí fòora mia, tàá. A mi yí zũ ká mi lé 6a yinyio 6ànsowà á bío màkárí wi. Mi lé 6a ñi-khenia. Mi lé 6a muiiwà á wee vará mi bío.

18 Awa, á mi día le ì zéeni mia: Ho sánú binbirí na ceera ho dõhũ yi á mi wáa 6uee yà ì cón. Lé bún ñ na ká mi ì wé mu bío 6ànsowà binbirí. Mi 6uee yà hã sí-poa ì cón à zĩ sàráa mi ñiyio. Mi mún 6uee yà hã yĩo ñni ì cón à váani lè mi yĩo à mi wé mi.

19 Bĩa á ñén wa ká 6a wó khon, à ì zá làa ba, à bé 6a. Mi cén bĩn dé sòobé miten yi, à yèrèma mi yilera lè mi wára.

20 Mi loñ, ì ñĩn ho zũa ñii á wee tèní. Ká yĩa ñá ì sã á tà le ì 6uee zo, á ì ì zo 6ànsó cón á wa à páani ì dí.

21 «Yĩa dàña ho fũuhũ fá, á ì wé á 6ànsó ò kèni mu bá-zàmu kanmúini wán ì ñisáni, làa bío á ñén mún fá ho fũuhũ á kararáa ì bá-zàmu kanmúini wán ì Maá ñisáni.

22 «Yĩa wee ñi bío, à 6ànsó ñi bío le Dónbeenĩ Hácírí wee bío na 6a kèrètíewa kuio yi sese.»

4

Le khònti na le Dónbeenĩ wee yi ho wáyai

¹ Bũn món, á ã bĩnía mən à ho wáyai jii héra. A mu tãmu na lá bía làa mi lè ho yahó, na sã wee jí lòn bũaanĩ, lé bũn tĩn wee bío làa mi: «Buee yòo hen, á ã zéeni bío bueé wé làa fo.»

² Mí lahó yi, á le Dónbeenĩ Hácírí pànká kera ã wán, á ã mən mu bá-zàmu kanmúini búii ho wáyai ò o búii kará le wán.

³ Bànso semu ka lè hã *hue-seni búii na 6a le za-sipu làa saaduana ciaciakaró bío síi, á wee juiíka kúiakúia. Le bon-khónle mún ló kĩnia mu bá-zàmu kanmúini mu yi á wee juiíka lòn *hue-seni na 6a le emeroode.

⁴ Mu bá-zàmu kanmúini mu 6àn síi 6óni làa bío náa kĩnia le yi, á 6a nĩ-kia 6óni làa nùwã náa kará wán. Ba búenbúen zã hã síi-poa, á búra mu bá-zàmu khònlúaa na wó lè ho sãnú.

⁵ Mu bá-zàmu kanmúini mu á ho viohó juiíkaró wee lé yi, á ho nàmakaró sã mún wee jí le yi. Hã fĩntá-cúaawa bío hènun zãnia yèen bàrá le yahó. Hón lé hã hácíira bío hènun na bío sã le Dónbeenĩ yi.

⁶ Bío búii lòn saahó na jumu wee ce wéréwéré lòn mákã dúuhũ á mún wi mu bá-zàmu kanmúini mu yahó.

Búaa búaa náa búii mún dĩn kĩnia le kanmúini mu yi. Ba yara lè 6a máa búenbúen lée yío.

⁷ O nín-yání yia ka lòn kúden. O jún níi yia ka lòn dĩa-za. O tĩn níi yia yahó ka lòn nùpue yahó. O náa níi yia wón ka lòn duio na déera wà.

⁸ Ba mí bùaa náa búenbúen á mía bïo hèzïn hèzïn wi. Hã búenbúen vó lè hã yïo. Bïo kà lé bïo 6a wee bïo le wisoni lè ho tɪnàahú fɛɛɛ:
«O Núhúso Dónbeenĩ bàn síi mía.

O dà mu bïo búenbúen.

O wi ká bïo búii dĩn yí léra.

O wi fɛɛɛ, o bò ò buen.»

⁹ Hen ká 6a bùaa mu sansan wee bïo yïa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán beemu bïo á wee khòoní a, á wee dé o bārākà, wón na wi fɛɛɛ hã lúlúio na jii mía yi,

¹⁰ à 6a nĩ-kĩa 6óní làa nùwā náa lii búrá yïa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán na wi fɛɛɛ hã lúlúio na jii mía yahó à bùaaní a. Ba wee wé hén mí sánú khònlúaa lii kúia mu bá-zàmu kanmúiní yahó ká 6a à bïo bïo kà:

¹¹ «Núhúso, wa Dónbeenĩ,

fo ko lè ho cùkú.

Fo ko lè le khòoní.

Ho pànká búenbúen bïo sã foñ.

Lé bïo ùnén lé yïa léra mu bïo búenbúen.

Ùnén lé yïa le mu keń,

á mu 6èn wi.»

5

O Pioza mí dòn lé yïa ko lè ho vūahú benló

¹ I bĩnía le í loń, á ĩ mɔn à yïa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán buan vūahú búii lè mí nín-tiání. Ho vūahú mu yahó lè ho mání búenbúen á ho túaró wi wán, á bun. Ho jii lan lè ho sò-mánu hã zen cúa-hèɲun.

² I mún mɔn wáayi tonkaro búii na pànká wi, ò o wee bïo bïo ká pǎnpǎn: «Yia ko lè ho sò-mánu na lan lè ho vūahú mu jii firó à ben ho lé o yén?»

³ Ká yĩa màhã ko lè ho bɛnló à kàrán ho á yí ló. Bànsò míá ho wáayi, o mún míá ho tá wán, á ho tá fíkshũ ó o mún míá yi.

⁴ A ĩ bɛntĩn wá mu bĩo yi làa sòobéε, lé bĩo á yĩa ko lè ho bɛnló à kàrán ho á yí ló.

⁵ A ɓa nĩ-kĩa ɓóní làa nùwã náa nĩ-kéní ɓúí á wee bío làa mi: «Yí wá bĩo. Loń, yĩa ɓa wee ve làa Zúdaa zĩ-ɲúhũ nùpua kúden, o béε *Daviide m̀̀ǹm̀ǹǹǹi, á fá ho fũuhũ.* Wón lé yĩa ko lè ho sò-mánu na lan lè ho vũahũ mu ɲii firó, à bɛn ho.»

⁶ I bĩnía le ĩ loń, á ĩ m̀̀ǹ Pioza ɓúí na ka lòn yĩa na ɓa fá yan làa muini, ká a đĩn le béenĩ kanmúiní sii yi, ɓa bùaa bùaa náa, lè ɓa nĩ-kĩa ɓóní làa nùwã náa tĩahũ. O Pioza mu wáa là a yĩo lé mu bĩo hɛɲun hɛɲun. H̄n̄ yĩo so lé h̄a háciira bĩo hɛɲun na le Dónbeenĩ tonkaa ho đĩmĩná kùaráa búenbúen yi.

⁷ O Pioza mu vá vaá ɓó yĩa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán, ò o fó ho vũahũ na á wón ɓuan lè mí nín-tĩání.

⁸ Bĩo ó o fó ho ɓuan, á ɓa bùaa bùaa náa lè ɓa nĩ-kĩa ɓóní làa nùwã náa á ɓueé ɓúrá a Pioza mu yahó. Ba búenbúen ɓuan h̄a kòncówá, á mún ɓuan h̄a lánpórá na wó lè ho sánú, na mu bĩo ɓúí na sãmu sĩ sú á wee cĩ yi. Bũn bĩo so wee zéeni bĩa bĩo sã le Dónbeenĩ yi firó bĩo.

⁹ A ɓa bùaa bùaa náa lè ɓa nĩ-kĩa ɓóní làa nùwã náa wee sío le len-finle na kà:

«Ũnén lé fo ko lè ho vũahũ mu féró.
Fo ko lè ho vũahũ mu féró à fi ho sò-mánu na lan ho ɲii.

Lé bĩo ũnén lé fo ɓa yan lè le muini.

* **5:5** Zúdaa zĩ-ɲúhũ nùpua kúden là a béε Daviide m̀̀ǹm̀ǹǹǹi: Mĩ loń Bĩo Nũhũ Búeenĩ vũahũ (Genèse) 49.9; Ezayii vũahũ 11.1, 10

Ʋ cāni lé dīo yà 6a nùpua á 6a bīo sã le Dónbeenĩ
yi.

Ba ló ho dīmíjǎ kǎna nùpua lè mí síwà búenbúen
yi,

hàrí 6a wé lùe lée lùe,

hàrí 6a bío bionĩ lée bionĩ.

¹⁰ Fo wó á 6a lé wàn *Dónbeenĩ yankarowà
nìpomu,
à 6a wé sá na le yi.

Ba à dí le béenĩ ho tá wán.»

¹¹ I bǐnía le í loń, á ĩ jǎ ho wáayi tonkarowà sã.
Ba ka cèécèécèré, á kǐnía mu bá-zàmu kanmúiní,
lè 6a bùaa bùaa náa, lè 6a nǐ-kǐa bóní làa nùwã náa
yi.†

¹² Bīo kà lé bīo 6a wee bío pǎnpǎn:

«O Pioza na 6a lá fǎ

á ho dànló, lè ho nǎfòró, lè mu bè-zǔrǐminí, lè ho
pànká á bío sã yi.

O ko lè le kǎnbii.

O ko lè ho cùkú.

O ko lè le khòoníi.»

¹³ A mu bè-lénnia búenbúen, bío wi ho wáayi làa
bío wi ho tá yi, bío wi ho tá fǐkǎhǔ, làa bío wi mu
jumu yi, mu búenbúen na wi hǎ kùarǎa búenbúen
yi, á ĩ jǎ sã à mu wee bío bío kà:

«Le khòoníi, lè le kǎnbii, lè ho cùkú, lè ho pànká

á bío sã yǐa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán,

là a Pioza yi fée hǎ lúlúio na jii mía yi.»

¹⁴ A 6a bùaa bùaa náa le: Amiina! A 6a nǐ-kǐa bóní
làa nùwã náa bèn líi búrá à 6a bùaanía 6a.

† 5:11 Mi loń Daniyeele vùahǔ 7.10

6

O Pioza fù ho sò-mánu bío hèzín

¹ I bíníá le í loń, á ĩ mɔn ò o Pioza fù ho nín-yání sò-mánu na lá lan ho vūahũ jii. A ĩ ná ɓa bùaa bùaa náa yà-kéní sã ò o béra lòn vlohó na nà: «Buee khíí lén!»

² A ĩ le í loń, à léé cón-poni na. Yia yòora a á ɓuan le tée. O ɓúí nɔn mu bá-zàmu khènlúee wo yi ó o ɓúra á wàráa lòn san-béé á tɛn wà vaá fá ho fūuhũ.

³ O o Pioza fù ho jun níi sò-mánu na lá lan ho vūahũ jii. A ĩ ná ɓa bùaa bùaa náa jun níiso sã ò o béra: «Buee khíí lén!»

⁴ O o cúa ɓúí zoó ló hùeɛn lòn dǎhũ. Yia kará a wán ó o ɓúí nɔn ho pànká yi, ò o wé à ho hээрà yí keń ho tá wán, à ɓa nùpua wé ɓúe mín. O ɓúí nɔn ho khà-tó-tóní wo yi ó o ɓuan.

⁵ O o Pioza fù ho tɛn níi sò-mánu na lá lan ho vūahũ jii. A ĩ ná ɓa bùaa bùaa náa tɛn níiso sã ó o béra: «Buee khíí lén!» A ĩ le í loń, à léé cón-bírí na lua. Yia kará a wán á ɓuan le dèe na ɓa wee mɔnzã lè mu bío línlimu.

⁶ A ĩ ná bío ɓúí sã lòn nùpue tãmu ɓa bùaa bùaa náa sǐi yi à mu wee bío: «O nùpue wizon-kùure sámú sàáníi lé hã daa làn pámuárè dà-kéní yàwá. Ká mu lé hã sǐo, se léé làn pámuárè bío tɛn ho yàwá dà-kéní mu yi. Ká ho jiló lè ho *dǐvén ɓɛn à ũ día mí yàwá yi.»

⁷ O o Pioza fù ho náa níi sò-mánu na lá lan ho vūahũ jii. A ĩ ná ɓa bùaa bùaa náa níiso sã ó o béra: «Buee khíí lén!»

⁸ A ĩ le í loń à léé cón-khũunĩ na lua. Yia kará a wán yèni ɓa le Húmú. Ho nĩ-hǎnbó-lóhó bò a mǎn. Ho dímíjã nùpua ɓúenɓúen sankanèn cúa-náa níi

bìo dó 6a níi yi, à 6a 6úe 6a lè ho khà-tóní, lè le hĩni, lè mu vãmú, lè 6a zín-bùaa.

⁹ O o Pioza fù ho hònú níi sò-mánu na lá lan ho vũahũ jii, á ĩ m̄on hã mànákãwa 6úí le muinĩ yeenĩ tá. Bĩa bò le Dónbeenĩ bionĩ yi, á mà ho tũíá le jii á 6a 6ó, lé bán te mí mànákãwa.

¹⁰ Bìo kà lé bìo hã mànákãwa mu wee bío pónpón: «Núhũso Dónbeenĩ na 6àn síi mía, yĩa lé ho tũíá poni 6ànsò, lé ho pãahũ yén fo ò pa á à siinínáa ho ðimíjã nùpua júná á à ðiráa hã yúaa wa 6úeró bìo yi coon?»

¹¹ A le Dónbeenĩ n̄on hã s̄i-poa 6a n̄i-kéní kéní yi, à le bía n̄on 6a yi le 6a h̄ĩ mí s̄ia c̄inú à paráa 6a n̄inzàwa ton-sáwá, 6àn zàwa lè 6àn h̄inni na 6a à 6úe lè 6arén bìo síi jii síró.

¹² I binía le ĩ loń, á ĩ m̄on ò o Pioza fù ho hèz̄in níi sò-mánu na lá lan ho vũahũ jii, á ho tá dèkíó lè mí pánká. A le wii yèrèmaa ka kúirikúirikúirí, à ho p̄ihũ hón mùia hobobo lòn c̄ani.

¹³ Hã mànàayio wee tè lii lòn hánbío na ho pinpi-beenĩ wee ðíí.

¹⁴ Ho wáayi bun zon mín yi lòn pãhũ á v̄unun, á hã 6úaa lè hã táwá na mu jumu k̄inía yi, b̄un 6úen6úen lóka mí lara yi á v̄unun.

¹⁵ Ho ðimíjã 6úen6úen bá-zàwa lè 6a júnása, 6a dásíwá júnása, ho n̄àfòró 6ànsowà, bĩa pánkáwá wi, 6a wobáaní làa bĩa wi míten, 6a 6úen6úen h̄éera sà míten hã k̄aní yi lè hã 6úaa hue-beera p̄ènna.

¹⁶ A 6a wee bío lè hã 6úaa lè mí hue-beera: «Mí j̄i w̄en, à yĩa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán à yí mi w̄en, ò o Pioza síiní wa júná.

17 Lé bio á yia kará mu bá-zàmu kanmúini wán là a Pioza wizon-beeni na 6a à fi le cítii yi waa dñ. A yia dà à kãní mítén le wizonle mu yi wón mía.»

7

Le Dónbeeni bò le fimini mi ton-sáwá buráa wán

1 Bũn mɔn, á ĩ mɔn le Dónbeeni tonkarowà nùwá náa à 6a ðĩn ho ðimíjá sáa mí bio náa yi á hò ho pinpiró hen na 6a ðĩnka yi, à ho yí và ho tá, lè mu ñun-beera, lè hã vĩnsia wán.

2 A ĩ bĩnía le ĩ loń, á ĩ mɔn le Dónbeeni tonkaro veere ò o ló lè le wii hènii. Le dɛɛ na le Dónbeeni, ðio lé le mukãní bãnsò, á wee bè lè mí fimini ó o buan. O o bía bio kà pɔnpɔn lè le Dónbeeni tonkarowà nùwá náa mu, bĩa le nɔn ho pánká yi à 6a yáaráa ho tá lè mu ñun-beera:

3 «Ho tá lè mu ñun-beera lè hã vĩnsia á mi ðĩn yí yáa ká wa yí bò le fimini wán Dónbeeni ton-sáwá buráa wán yí vó.»

4 A bĩa le fimini mu bò wán á 6a zéenia jii làa mi. Ba búenbúen wó nùpua muaaseé búará-hèñun làa muaaseé náa. Ba ló a *Isirayeele ñipomu zĩ-ñúná búenbúen yi.

5-8 O *Zudaa zĩ-ñúhũ nùpua na le fimini mu bò wán lée muaaseé píru ñun. O o Urubɛn, là a Kaade, là a Azeeɛɛ, là a Nefutalii, là a Manasee, là a Simiɔn, là a Levii, là a Izakaare, là a Zabulon, là a Zozeeɛɛ, là a Bɛnzamee, bán búenbúen zĩ-ñúná nùpua muaaseé píru ñun ñun á le fimini mu bò wán.

Ba zãamá-kúii ðĩn o Pioza yahó

⁹ Bũn mɔ́n, á ĩ le ĩ loń, à léé minka zãamá-kúii na. Ba ɲii yí dà máa zũń. Ba ló ho ðímíńá kãna nùpua lè mí sǐwà búenbúen yi, hàrí ɓa wé lùe léé lùe, hàrí ɓa bío bíonĩ léé bíonĩ. I mɔ́n ɓa à ɓa ðĩn mu bá-zàmu kanmúiní yahó, là a Pioza yahó. Ba zã hã sǐ-poa, á ɓuanka hã yùkúio vɔ́nna à zéení le mí sǐa wan.

¹⁰ Bĩo kà lée bío ɓa wee bío pǎnpǎn:
«Wàn Dónbeenĩ na kará mu bá-zàmu kanmúiní wán là a Pioza,
lée bán kánía wen.»

¹¹ A ho wáayi tonkarowà búenbúen ðĩn kínía ɓa nĩ-kía ɓóní làa nùwã náa, lè ɓa bùaa bùaa náa na ðĩn kínía mu bá-zàmu kanmúiní yi á líí ɓúrá le yahó, á wee ɓàaaní le Dónbeenĩ

¹² ká ɓa a bío:
«*Amiina!
Mu bè-zũnminĩ lè ho dàńlɔ́ lè ho pànká á bío sã wàn Dónbeenĩ yi.

Le ko lè le kɔ́nbii lè ho cùkú.
Wa ko wà khòoní le à dé le bára kà fɛɛɛ hã lúlúio na ɲii mía yi.

*Amiina!»
¹³ A ɓa nĩ-kía nĩ-kéní wãa tũara mĩ: «Ba sǐ-poa ɓànsowà mu á fo zũ le? Ba wee lée wen?»

¹⁴ A ĩ bía nɔ́n wo yi: «Wàn maá, ũnén lée fo zũ ɓa.»
O o nĩ-kĩnle mu bĩnía bía: «Bia kà lée bia kãa le lònbe-be-beenĩ* yi. Ba sɛɛra mí sǐ-zĩnia o Pioza cãni yi á hã wee ce pũiapũia.

¹⁵ Lée bũn te bío ɓa ðĩnnáa le Dónbeenĩ bá-zàmu kanmúiní yahó. Ba wee sá na le Dónbeenĩ yi le wisoni lè mí tĩnàahũ fɛɛɛ le zĩ-beenĩ na bío sã le yi

* **7:14** Le lònbe-be-beenĩ: Mi Loń Matiye vũahũ 24.21; Maaki vũahũ 13.19

yi. A le Dónbeenì, dño kará mu bá-zàmu kanmúiní wán á à keń làa ba, á à pa 6a bño.

¹⁶ Hini làa ñu-hání máa bñí máa dàń 6a.

Wii máa bñí máa ní 6a,

á wunwuró mún máa bñí máa beé 6a lò.

¹⁷ Lé bño ó o Pioza na wi mu bá-zàmu kanmúiní sñi yi á à pa 6a bño làa bño ó o pi-pa wee wé paráa mí pia bño. O wé è dí 6a yahó á à varáa le ñun-dání yi, dño wee na le mukáni binbirí, á le Dónbeenì á à sùuka 6a yèn-caa búenbúen.»

8

O Pioza fù ho hẹ̀ñun ní sò-mánu

¹ Bño ó o Pioza màhá fù ho hẹ̀ñun ní sò-mánu na lá lan ho vūahũ ñii, á bño ho wáyai búenbúen wó tétété á dó mí yi.

² A ñ le ñ loń, á ñ mən le Dónbeenì tonkarowà nùwā hẹ̀ñun na ñin le Dónbeenì yahó. A 6a nən hā būaani dà-kéní kéní 6a yi. ³ A le Dónbeenì tonkaro veere búí ló á bueé ñin le *ánsán cíníi dèe nísání. O buan ho lánpóhó na 6a wee wé cǐ mu bño na sámu sí yi. Ho wó lè ho sánú. A 6a nən mu bño na sámu sí cèrèe wo yi ò o cǐ mu ho yi ho *ánsán cíníi dèe na wó lè ho sánú wán, dño wi mu bá-zàmu kanmúiní yahó. A mu bño mu làa bña bño sã le Dónbeenì yi floró ò o páaní na le Dónbeenì yi.

⁴ A mu bño na sámu sí na wee cǐ ho lánpóhó na ó o buan yi yíiní làa bña bño sã le Dónbeenì yi floró á páanía yòò ñin le Dónbeenì.

⁵ Bún món ó o wáyai tonkaro mu khá hã donfūaa ho *ánsán cíníi á kúaa ho lánpóhó mu yi á kónkúaa kúaa ho tá wán lè mí pánká. Bño ó o

kónkúaa há kúaa kà síi, á ho viohó ñuifkaa á nàmaaka, á ho tá dèkíó lè mí pànká.

Hã bũaani bïo náa na nín-yání wã

⁶ A ho wáayi tonkarowà nùwã hènun na òuan há bũaani wãa wíokaa mítén há wíló bïo yi.

⁷ O o nín-yání tonkaro wãa wã mí bũaani. Bïo ó o wã le, á ho viohó mànàayio, lè ho dǎhǎ, lè le cãni lùnkaa mín yi á ðĩndĩn tò ho tá yi. A ho tá lè mí vĩnsĩa lè mí ñíní bïo na cãka búenbúen á à yí mu bàn sankanòn cúa-tĩn.

⁸ O o ñun níi tonkaro á wã mí bũaani. A bïo búii lòn búe-beeni na zà, á ba lèera dó mu yámú ñumu yi, á bïo yèrémáa wó le cãni á à yí mu bàn sankanòn cúa-tĩn.

⁹ A ba bùaa na wi le cãni mu yi á húrun. A há wonna na wi le yi mún fù.

¹⁰ O o cúa-tĩn níi tonkaro wã mí bũaani. A le mànàayi-be-beeni búii zà wó ho dǎhǎ kùera lion há vũna lè há ñun-dǎa bàn sankanòn cúa-tĩn tĩn wán.

¹¹ Le mànàayiire mu yèni ba le Hènheró. A há vũna lè há ñun-dǎa ñumu, á bïo yèrémáa wó mu ñun-hia á à yí mu sankanòn cúa-tĩn. A ba nùpua cèrèè húrun lé bïo ba ñun mu ñun-hia mu.

¹² O o cúa-náa níi tonkaro wã mí bũaani. A le wii, lè ho pĩihǎ, lè há mànàayio sankanòn cúa-tĩn tĩn níi á óóniá yi, á mu bàn khoomu sankanòn cúa-tĩn tĩn níi á wó. A le wisoni lè ho tĩnàahǎ sankanòn cúa-tĩn tĩn níi wó le tĩbíí cíkoon.

¹³ A ï le ï loń, á ï mən duio búii ò o yóó wee dée ho wáayi firíçiríi á wee bío bïo kà pónpón: «Yéréké loo! Yéréké! Ho yéréké á à sá ho ðĩmĩná nùpua yi lé bïo le Dónbeeni tonkarowà nùwã tĩn na ká á à wí mí bũaani.»

9

Bïo wó hã bũaaní bïo hònú ní wíló mán

¹ O o cúa-hònú ní tonkaro wá mí bũaaní. A ì mán mànàayiire búí na kùera lion ho tá yi. Ho kòhú na nàyló jii mía jii won-za á 6a nòn le yi.

² A le 6ueé héra ho kòhú na nàyló jii mía jii, á le minka yínní ló ho yi kúntùn, á pon ho tá búenbúen yi á mu wó le tóbírí á le wii yí máa mi.

³ A 6a kòoyówá ló le yínní mu yi á 6era fò ho tá. Ba nòn ho pànká 6a yi á 6a wé táa 6a nùpua lè 6a naawà bïo síi.

⁴ A 6a bía nòn 6a yi le le jíní, lè hã v̄ns̄ia, làa bïo léé bïo na wee sà hã v̄nna à 6a yí t̄úii yi. Ká 6a nùpua na le Dónbeení fiminí mía wán lé bán mí dòn à 6a wé táa.

⁵ Ba yí nòn le ní 6a yi le 6a 6úe 6a nùpua mu, ká 6a màhá à beé 6a lò làa sòobéé á à dā hã p̄ina bïo hònú. Bïo 6a wee beé là a nùpue lò á ka lòn naa táró v̄ia bïo síi.

⁶ P̄ahú na á b̄n̄ n̄ wé yi ká 6a nùpua wé è b̄io le mí lá húr̄un se mu s̄ūaaní. Εε ká 6a màhá máa hí. Ba sía wé è v̄a mu húmú yi. Εε ká 6a máa yí mu.

⁷ Ba kòoyówá mu ka lòn cúawa na 6a wíokaa hã h̄ia táró bïo yi. Ba búenbúen j̄úná á mu bïo búí ponka yi lòn bá-z̄amu kh̄enn̄lúaa na wó lè ho s̄ánú. Ba yara ka lòn nùpua yara,

⁸ á j̄ún-v̄aní t̄úeeka lòn h̄áawa j̄ún-v̄aní. Ba j̄ia ka lòn kúdenwà j̄ia.

⁹ Ba kos̄ia ka lè hã ponka yi làa h̄n̄ló b̄iowa búí. Ba mía s̄a wee jí wùrùw̄arí wùrùw̄arí lòn wòtórówa lè mí cúawa na lùwa bò ò va hã h̄ia.

¹⁰ Ba z̄ūaa wi á ka lòn naawà z̄ūaa. Lé h̄n̄ z̄ūaa so á 6a à beé lè 6a nùpua lò hã p̄ina bïo hònú yi.

11 Ba kòoyówá mu béε lé o tonkaro na pan ho kōhú na nàyló n̄ii míá yi. O yèni lè mu heberemu 6a le Abadon, ká mu κεεεkimu á 6a wee ve o làa Apoliyon, mu kúará le «Bè-yáaro.»

12 B̄n̄n̄ lé ho n̄in-yání yéréké na wó kh̄ina. Yérékéwá b̄io n̄un̄ á pá à b̄in̄i ì wé á à s̄i b̄n̄n̄ yi.

B̄io wó h̄ā b̄ūaani b̄io h̄èz̄in̄ n̄ii w̄l̄ó m̄on̄

13 B̄n̄n̄ m̄on̄ ó o cúa-h̄èz̄in̄ n̄ii tonkaro á w̄á mí b̄ūaani. Á ho *ānsān̄ c̄in̄ii d̄èε na wó lè ho s̄an̄ú, d̄io wi le Dónbeen̄i yahó á t̄āmu b̄úii ló kónb̄úaa mí b̄io náa yi á ĩ n̄á s̄ā.

14 Mu t̄āmu mu b̄ia n̄on̄ o tonkaro cúa-h̄èz̄in̄ n̄ii na b̄uan̄ mí b̄ūaani yi: «Ba tonkarowá na ló ho wáayi n̄uw̄á náa na 6a can ho muh̄ú na 6a le Efaraate n̄ii à ũ fee kúia.»

15 O o feera 6a kúará à 6a b̄úε ho d̄im̄íná n̄upua sankan̄on̄ cúa-t̄in̄ n̄ii n̄úh̄ú. Ba lá w̄iokaa 6a d̄ia á pannáa d̄en̄ l̄ul̄úure so, h̄on̄ p̄ih̄ú so, d̄en̄ w̄izonle so, h̄on̄ p̄on̄-kéní kéní so.

16 Barén̄ h̄in̄-táwá na yòora 6a cúawa á 6a z̄éenia n̄ii làa mi. Ba le 6a lé ho muaaseé kh̄iá-pírú pírú n̄úná kh̄iá-n̄un̄.

17 B̄io á ĩ m̄on̄ lè 6a s̄ii lé b̄io k̄a: Ba b̄uen̄b̄uen̄ mu b̄iowa ponka kos̄ia yi. Mu b̄úii ka h̄úεen̄ l̄on̄ d̄sh̄ú. Mu b̄úii lé mu bè-búrán. Mu b̄úii lé mu bè-dondó. Ba cúawa n̄úná ka l̄on̄ kúdenwá n̄úná. Ho d̄sh̄ú lè le ȳiin̄i lè ho k̄ir̄ib̄i wee lé lè 6a n̄in̄i.

18 Mu bè-s̄um̄áa b̄io t̄in̄ mu, ho d̄sh̄ú lè le ȳiin̄i lè ho k̄ir̄ib̄i na wee lé lè 6a n̄in̄i lé b̄io b̄óka ho d̄im̄íná n̄upua. B̄ia mu b̄ó b̄uen̄b̄uen̄ á à ȳi 6a sankan̄on̄ cúa-t̄in̄.

19 Ba cúawa mu pànkáwá wi 6a jíní lè 6a zúaa yi. Mu bon, 6a zúaa júná wi á ka lòn háwá, lé hǎn 6a wee 6óonínáa 6a nùpua yi.

20 Ká 6a nùpua na mu bè-sǔmáa á yí yú yí 6ó, bán pá yí yèrémáa yí día mí wǎnna hǎló. Ba pá wee 6úaaní 6a cínáwa. Hǎ wǎnna na wó lè ho sǎnú, làa hǎa wó lè le wén-hǎnló, làa hǎa wó lè ho tǎjǎn, làa hǎa wó lè hǎ huua lè hǎ 6ùεení, bǔn na yí máa mi mu bǐo, á yí máa jí mu bǐo, á yí dà máa wé dèε, lé bǔn á bán pá wee 6úaaní.

21 Ba nùpua 6úeró, lè mu nín-símú wéró, lè ho hǎ-fénló lè ho bá-fénló lè mí síiwà, lè ho kǎnló, bǔn 6úen6úen á 6a pá yí yèrémáa á yí día wéró.

10

Ho vǎn-za na á ho wáayi tonkaró buan

1 A ĩ bǐnía le ĩ loń, á ĩ mǎn le Dónbeenĩ tonkaró 6úí na pànká wi, ò o ló ho wáayi wee lii. Le dùndúure pon wo yi lòn dà-zǐnii. A le bon-khǎnle bánbáa o jǔhǔ. O yahó wee jǔiika lòn wii, á zení ka lòn dǎhǔ bǐrǐbǐrǐwa.

2 Vǎn-za 6úí na héra ó o buan. O nín-tǐánǐn zeń ó o bǐo mu yámú jumu wán, ká a nín-káahón zeń ó o bǐo ho tá wán,

3 ò o béra pǎnpǎn lòn kúden. Bǐo ó o béra ká síi, á ho vǐohó nàmakaró bía hǎ zen cúa-hèjǔn.

4 Bǐo á hón vǐohó so nàmakaa khǐína, á ĩ wi à ĩ túa bǐo ho nàmakaró mu bía, á ĩ jǎ támu 6úí sǎ ho wáayi à mu bía: «Ho vǐohó mu nàmakaró bǎn jǐ-cúa á ũ 6ua ũ dòn. Yí túa hǎ.»

⁵ O o tonkaro na á ì m̀n ò o d̄n mu yámú ɲumu lè ho tá wán, á h́onía mí nín-tián̄n ní dá ho wáayi,

⁶ ò o báa lè le Dónbeen̄ yèni, d̄io wi b̄n féεε h̄a lúlúio na ɲii mía yi, na léra ho wáayi làa b̄io wi ho yi búenb́uen, lè ho tá làa b̄io wi ho yi búenb́uen, lè mu yámú ɲumu, làa b̄io wi mu yi búenb́uen. O b́ia: «Mu w̄aa máa b̄n̄i máa mía.

⁷ Ǹnzòn na ó o h̀n̄un ní tonkaro á à w̄í mí b́uaan̄i yi, b̄n̄ zòn ká le Dónbeen̄ b̄io na le lá le mí ì wé na sà yi á à wé á ɲii ì sí, làa b̄io le m̄anaa mu n̄n mí ton-sáwá na lé le ɲi-cúa fεεrowà yi.»

⁸ A mu t̄amu na á ì lá ɲá s̄a ho wáayi á t̄n̄ b̄n̄ia b́ia b̄io kà n̄n m̄i: «Vaa fé ho v̄uah̄ú na ó o tonkaro na d̄n mu yámú ɲumu lè ho tá wán b̄uan.»

⁹ A ì b̀èn vaá b́o a yi, á f̄lora a le o na ho v̄n̄-za mu m̄i. O o b́ia n̄n m̄i: «Nín-h̄ia, w̄aa fé ho là. Ho líí wé h̄ε ù p̄ioh́o yi hàrì ká ho lá ka lòn s̀rò ù ɲii yi.»

¹⁰ A ì f́o ho v̄n̄-za mu á là. Ho yoo b̀òb̀ò lòn s̀rò. B̄io á ì là ho wó, á ho wó mu bè-hia ì p̄ioh́o yi.

¹¹ A ba b́ia b̄io kà n̄n m̄i: «Fo ko à ù pá b̄n̄i bue b̄io le Dónbeen̄ le mí ì wé lè ho d̄m̄íɲá k̄ana ǹpua lè mí síwà c̀èr̀εε, hàrì ba b́io b̄ion̄i lée b̄ion̄i, lè ba bá-zàwa c̀èr̀εε.»

11

Ba ǹw̄a ɲun na wee m̄i ho t̄iá le Dónbeen̄ ɲii

¹ O o b́ui n̄n le k̄aan̄i na ba wee m̀nzá lè mu b̄io m̄i, ò o b́ia làa mi: «Vaa m̀nzá le *Dónbeen̄ z̄i-been̄i, à m̀nzá ho *ánsán c̄l̄n̄i d̀ε. Ba ǹpua na wi le Dónbeen̄ z̄i-been̄i mu yi á wee b́uaan̄i le, á ù m̄i à z̄r̄n̄ ɲii.

² Ká le zǐ-beeni mu b̀an lún á ù yí m̀nzǎ. Hón día ǹn b́a yí zǔ le Dónbeeni yi. Ba à yonka ho lóhó na b́io sǎ le Dónbeeni yi há p̀ina búará-jun làa b́io jun yi.

³ Ba nùwǎ jun na wee m̀i ho tũá í jii á ì tonka à ba bueé fεε í ji-cúa. Ba à zǐ há sǎ na wee zéeni le mu yúmú wó ba wán á à fεεráa í ji-cúa mu há wizooní khiá-pírú jun làa búará-tin yi.»

⁴ Bán nùwǎ jun so lé há Oliivewa v̄nsia b́io jun là há fntá-cúawa b́io jun, há b́io b́ia háani.* Ba đin o Nùh̄so na wi ho đimíjǎ búenbúen jùh̄ wán yahó.

⁵ Ká a búii le mí ì wé ba làa bè-kohó, á ho d̄sh̄ ù lé là ba jini léé cíi ba zúkúsa á à búe. Lé kà síi á ȳia le mí ì wé ba làa bè-kohó á à híráa.

⁶ Ba yú ho p̀anká á à h̄eráa ho v̄iohó á ho máa tè, p̄ah̄ na ba wee fεε le Dónbeeni ji-cúa yi. Ba dà à yèrè má mu jumu á mu ù wé le c̄ani. Ba dà à wé á mu bè-s̄máa là mí síiwà wé è sá ho đimíjǎ yi túntún ho p̄ah̄ na sí ba yi.

⁷ Ká há ji-cúa na ba ko ba fεε á fεεra vó, ó o ȳia búii á à lé ho k̄sh̄ na n̄yiló jii mía yi á léé fi làa ba. O ò d̄an ba, á à búe ba.

⁸ A ba n̄-hinmu ba à kúia ba nùpua f̄emínló lahó yi, ho ló-beeni na ba búaa ba Nùh̄so yi ho *kùrùwá wán á bó. Ho ló-beeni mu yèn-wàah̄ ba le *Sod̄omu tàà *Ezipite.

⁹ Ba nùpua na ló ho đimíjǎ k̄ana nùpua là mí síiwà búenbúen yi, hàrí ba wé lùe léé lùe, hàrí ba b́io b́ioní léé b́ioní, t̄ah̄ á bueé đin á à loí ba nùwǎ jun mu n̄-hinmu há wizooní b́io tin là mí canko

* 11:4 Mi loí Zakari v̄ah̄ 4.3, 11-14

yi, á à pǐ le 6a máa nùu.

¹⁰ Ba nùpua na ho ðímǐjá yi sǐa á à wa bǐo 6a húrun bǐo yi. Ba à dí mu sǎnú á à hǎ mín lè mu bǐo, lé bǐo 6a ɲi-cúá fɛɛrowà nùwǎ ɲun mu á beérarǎa 6a lò làa sòobéɛ.

¹¹ Ká hǎ wizooní bǐo tǐn lè mí canko mu khiina, á le Dónbeení kúaa mí sǒnsǎmu na wee na le mukǎní 6a yi á 6a vèera hǐnɔn. A bǐa mu wó yǐo yi búenbúen zǎna làa sòobéɛ.

¹² A 6a nùwǎ ɲun mu ɲá tǎmu búí sǎ pǎnpǎn ho wáayi à mu wee bío làa ba: «Mi buee yòo hen.» A 6a hǐnɔn yòó wà hǎ dùndúio wán ká 6a zúkúsa ðin wee loí.

¹³ Ho pǎn-kéní mu yi à bún ho tá dèkíio lè mí pànká, á fù ho lóhó sankanɔn cúa-pírú níi. Nùpua na húrun mu yi lée muaaseé hɛɲun. Bǐa fera yí húrun bán zǐnkaa, á 6a ɓàaanía le Dónbeení na wi ho wáayi.

¹⁴ Ho cúa-ɲun níi yéréké khiina, á hen làa cǐnú ká ho cúa-tǐn níi ì buen.

Bǐo wó hǎ búaaní bǐo hɛɲun níi wǐló mǎn

¹⁵ O o hɛɲun níi tonkaro wǎ mí búaaní, á tǎmu cèrèè bǐa pǎnpǎn ho wáayi:

«Wa Nùhúso Dónbeení làa *Yia ó o mɔn léra á ho ðímǐjá béení bǐo màhá wǎa sǎ yi binbirí, á le Dónbeení á à dí le béení fɛɛ hǎ lúlúio na ɲii mía yi.»

¹⁶ A 6a ɲi-kǐa ɓóní làa nùwǎ náa na kará mí bá-zàmu kanmúiní wán le Dónbeení yahó á líí búrá à 6a wee ɓàaaní le Dónbeení

¹⁷ ká 6a à bío:

«Nùhúso Dónbeení,
ũnén na dà mu bǐo búenbúen,

na wi fέεε á wi ká bǐo búí dǐn yí léra,
 wa wee dé ũ bǎrákà,
 lé bǐo á ũ pànká na jii mǐa lé hón fo lá lè ũ
 béenǐ.

18 Ho dǐmǐjǎ kǎna nùpua sǐa cǎ foñ,
 èe ká ũnén lé yǐa sǐi wǎa wee cǐ 6a yi.
 Ho pǎahǔ dǔn à ũ fǐ le cítii bǐa húrun búenbúen
 wán.
 Ho pǎahǔ dǔn à ũ sàání ũ ton-sáwá na lé ũ jǐ-cúa
 fεerowà,
 làa bǐa bǐo sǎ foñ yi, bán na wee kǎnbi fo,
 bǐa bǐo jǐhǔ wi làa bǐa bǐo jǐhǔ mǐa.
 Ho pǎahǔ dǔn à ũ yáa bǐa wee yáa ho dǐmǐjǎ
 nùpua.»

19 Bǐo 6a bǐa wó, á le *Dónbeenǐ zǐ-beenǐ na wi ho
 wáayi jii héra. A le páníi bonkonǐ día wee mǐ.
 A ho viohó juiikaa á nàmakaa. Ho tá dèkíio lè mí
 pànká á ho viohó mànàayio tò cèrèe.

12

Bǐo ó o hǎa là a yǐa wó làa mǐn

¹ Bǔn mǔn á yéréké bè-beenǐ búí zéenia mǐten ho
 wáayi. O léee hǎa, á le wii pon yi lòn dà-zǐnii á bò mí
 zení ho pǐihǔ wán. O búra mu bá-zàmu khǎnlúee
 na wó lè hǎ mànàayio píru jún.

² O sǎní dǔn á wee búe, ó o wee wá pǎnpǎn.

³ A yéréké bè-veere búí bǐnǐa zéenia mǐten ho
 wáayi. Mi loñ, o léee jǐa be-beenǐ búí sǐí á ka hùεen
 lòn dǔhǔ. O júná léee bǐo hẹ̀jún, ká a wǎa léee bǐo
 píru. O júná mí bǐo hẹ̀jún á mu bá-zàmu khǎnlúe-
 zàwa búra yi.

4 O sàara hã mànàayio sankanòn của-tĩn nĩ lè mí zĩnĩ á kúaa ho tá yi. O ɲia be-beenĩ mu đĩn o hãa na sãní wee búe yahó. O wi ká a ton ò o lá a za vĩ.

5 O o hãa mu ton mí za báa. O za mu khii sùwanĩ mí pànká ho đĩmĩná kãna nùpua búenbúen wán. Bĩo ó o ton, ó o za dèenĩa fó bũn wán á buan yòora le Dónbeenĩ lè mí bá-zàmu kanmúinĩ cǎn.

6 Ká a hãa wón lùwa van ho lahó na le Dónbeenĩ wiokaa ká làa wo yi le dùure yi. Lé bĩn ɓa à pa a bĩo yi hã wizoonĩ khiá-pírú ɲun làa búarã-tĩn pãahũ.

7 A hã fio wãa củaana ho wáayi. Le Dónbeenĩ tonkarowà lè mí ɲúhũso Misɛɛle á fun là a ɲia be-beenĩ mu lè mí tonkarowà,

8 á dàńna ɓa á ɓa lahó wãa mía ho wáayi.

9 Ba ɲon wo lè mí tonkarowà léra bĩn. O ɲia be-beenĩ mu lé o hãa na wi bĩn hàánĩ.* Ba wee ve o làa Ni-bákalo táa Satãni. Lé orén wee khi ho đĩmĩná nùpua búenbúen vĩinĩ. Ba ɲon orén lè mí tonkarowà búenbúen kúaa ho tá yi.

10 A ĩ ɲá tãmu búĩ sã ho wáayi à mu wee bío bĩo kà pǎnpǎn:

«Le Dónbeenĩ wãa kãnía wen hã làa na kà wán.

Le zéenĩa le mí dà mu bío búenbúen,

le mí lé o béc.

Le zéenĩa le yĩa le mɔn léra á ho pànká búenbúen nɔn yi.

Lé bio á yĩa lá wee đĩn wán Dónbeenĩ yahó à bàká wán zàwa lè wán hĩnni yi

le wisoni lè ho tĩnãahũ le ɓa wó khon á ɓa ɲon léra ho wáayi.

11 Wán zàwa lè wán hĩnni á dàńna a o Pioza cãni pànká yi,

* 12:9 Mi Loĩ Bĩo ɲúhũ Búeenĩ vũahũ (Genèse) 3.1-15

làa bïo 6a mà le le Dónbeenì bíonì lé ho tũíá poni pánká yi.

Ba mukánì bïo yí here 6a yi, á 6a yí zãna mu húmú.

¹² Lé bïn nɔn á minén na wi ho wáayi búenbúen wãa zãmaka.

Ɛε ká minén na wi ho tá wán làa bïa wi mu numu yi á ho yéréké bèn n̄ sá yi.

Lé bïo ó o Satãni lion mi cón. O s̄i cã lè mí sòobéé lé bïo ó o zũ le ho pãahũ na ká a yi ka c̄inú.»

¹³ Bïo ó o ñ̄a be-beenì zũna le 6a nɔn wo dó ho tá yi wó, ó o bò a hãa na ton o za báa yi wee ña.

¹⁴ A 6a nɔn hã m̄ia búí o hãa mu yi lòn duio be-beenì m̄ia, ó o déera vannáa le dùure yi, ho lahó na le Dónbeenì wíokaa ká làa wo yi. Lé bïn 6a à pa a bïo yi hã lúlúio bïo t̄in lè mí sankã pãahũ. O o ñ̄a be-beenì na mún lé o háa mu na wi bïn hàánì m̄aa yí o m̄aa wé làa d̄é.

¹⁵ O o háa mu k̄na mu numu á mu v̄aná lòn muhũ numu á bò a hãa m̄ón wà vaá lá a.

¹⁶ Ká ho tá màhã séenía o hãa á h̄era mí ñ̄ii à ho d̄enía v̄a mu numu mu búenbúen véenía.

¹⁷ Bïo mu wó ká, ó o ñ̄a be-beenì mu s̄i cã a hãa yi, ó o b̄inía wà vaá wee fi là a zàwa na ká. Bán zàwa so lé 6a n̄pua na wee bè bïo le Dónbeenì bò henía yi, á bò ho tũíá poni na ó o Yeesu zéenía làa ba yi.

¹⁸ O ñ̄a be-beenì mu wà vaá ð̄in mu yámú numu ñ̄ii.

13

Oyia na ló mu yámú numu yi bïo

¹ A ñ̄ b̄inía le ñ̄ loñ á ñ̄ m̄on ȳia búí ò o ló mu yámú numu yi. O ñ̄uná lée bïo h̄èñun, á wãa lée bïo

pírú. Hã wãa mu mí bïo pírú zíníá lè mu bá-zàmu khònlúe-zàwa. Hã ñúná mu á 6a túara hã yènnáa wán á là lè le Dónbeení.

² O yïa mu ka lòn manòn mùindaa. O nín-khonna ka lòn búe-khá nín-khonna, á ñii ka lòn kúden ñii. O o ñïa be-beení á nòn mí pànká bàn síi wo yi, á nòn mí bá-zàmu bàn síi wo yi.

³ O yïa mu ñúhú dà-kéní ka lè 6a hà ho ó o lá à hí. Éé ká ho màhá bíníá wan. Bïo mu wó kà á ho ñímíá ñipomu búenbúen wó coon mu bïo yi, á 6a tà a yïa mu bïo.

⁴ A 6a wee bùaaní a ñïa be-beení lé bïo ó o nòn mí pànká bàn síi wo yi. Ba mún wee bùaaní a yïa mu ká 6a à bío: «Yia á à tée là a yïa mu wón míá. Yia dà a míá.»

⁵ O yú le níi ò o wé yáa mí ñii yi ká a là le Dónbeení. Bún bàn wéró níi nòn wo yi hã ñina búarà-ñun làa bïo ñun yi.

⁶ O o wee bío hã bín-kora léé le Dónbeení yi ká a là le yèni, làa hen na le wi yi, làa bïa wi ho wáayi.

⁷ O yú le níi o ò fi làa bïa bïo sã le Dónbeení yi à dàní 6a. O yú ho pànká ho ñímíá kãna nùpua lè mí sífwa búenbúen wán, hàrí 6a keí lùe lée lùe, hàrí 6a bío bíoní lée bíoní.

⁸ Ho ñímíá nùpua búenbúen á à bùaaní a. Bán na yènnáa yí túara hàrí ho ñímíá ñúhú búeeníi bïa yú le mukāñi binbirí yènnáa vūahú yi, hĩa ó o Pioza na 6a 6ó te, lé bán á à bùaaní a.

⁹ Yia wee ñí bïo, à bànso ñí bïo á à bío:

¹⁰ Yia ho kàsó zoró sã yi, wón ñ zo ho. A yïa ho khà-tóní húmú sã yi, wón 6a à búe làa ho. Lé bún á bïa bïo sã le Dónbeení yi ko 6a hĩ mí sía yi, à wíoka dé mí sía le Dónbeení yi.

O yia na lo ho ta yi bio

11 A i binia le i loŋ a i tin mon yia bui o o lii lo ho ta yi. O waa le mu bio nun a ka lon Pioza waa. Ka a maha wee bio la a jia be-beeni bio sii.

12 O nin-yani yia panká ban sii o o yu bera a na o o we sá a yahó. O wee kika ho dimina nupua buenbuen yi a ba buaani a nin-yani yia na ba ha o o la a hi ka a maha binia wan.

13 O wee we mu yereke be-beera. O yaa wee we a ho dshu le ho waiyi lii a ba nupua buenbuen mi.

14 O wee vini ho dimina nupua le bio o o yu le ni a weraa bun yereke biowa so o yia na lo mu yamu numu yi yahó. O wee bio le o yia na ba ha le ho ka-toni o o yi hurun, a ba mi ban kansi a deraa ho cuku wo yi.

15 O yu ho panká o o de le mukani o kansi mu yi o o we dan bio, o o mun dan bue bia buenbuen na le mi ma buaani a kansi mu.

16 Bia bio juhu wi laa bia bio juhu mia, ho naforo bansowa le ba ni-khenia, ba nupua na wi miten le ba wobani, ban buenbuen o o yia mu wee kika yi a ba be le flimini mi nin-tiani nini wan taá mi guraa wan.

17 Ka le flimini mu mia nupue wan, a banso yi da bio ma ya, o o mun yi da bio ma yeé. Le flimini mu le o nin-yani yia yeni, taá ho mló jii na ma le le yeni mu.

18 Ba nupua ko ba le mi yiwa hen sese: Yia zu mu bio, a banso da a zun o yia mu yeni mló jii ban kura. Mu wee zeni a nupue bio. Ha jii lee 666.

14

O Pioza laa bia le Donbeeni ya bio

¹ A ã binia le ì loń à lée Pioza na le búee na 6a le Sion búee wán. Ba nùpua muaaseé búará-hèṅun, làa muaaseé náa páanía wi le wán làa wo. Ba nùpua mu ó o Pioza lè mín maá yènnáa túara 6uráa wán.

² A ã ná tãmu búí sã ho wáayi lòn ṅun-beenĩ vãnáló. Mu sã mún wee jí lòn vlohó na wee nãmaka lè mí pánká. Mu sã wee jí lòn kòncówá na 6a wee 6úa.

³ Ba nùpua mu búenbúen dín mu bá-zãmu kanmúiní, lè 6a búaa búaa náa, lè 6a ñi-kíã yahó à 6a wee sío le len-finle. Nùpue na dà le leni mu á à sío mía ká mu yínǎń 6a nùpua muaaseé búará-hèṅun làa muaaseé náa mu na le Dónbeenĩ yà ho ðimíńá nùpua tãhũ.

⁴ Bán á yí páanía làa hãawa yí mǎn hùúu á 6a wee ce le Dónbeenĩ yahó. Ba wee bè o Pioza yi à varáa hã lùà búenbúen na á wón wee va yi. Ho ðimíńá nùpua tãhũ á 6arén lé bia le Dónbeenĩ yà á 6a bĩo sã lerén là a Pioza yi lòn bè-yáa bĩo síi.

⁵ Ba yí fã sabéré yí mǎn hàrì lòn wizoń-kení. Wékheró bĩo yí dà máa mĩ máa léé 6a yi.

Ho wáayi tonkaro búí wee bĩo le Dónbeenĩ citii bĩo

⁶ A ã binia le ì loń á ã mǎn wáayi tonkaro búí ò o yòó wee dée ho wáayi firícírìi. O wà 6ueé bue le bín-tente na wi bín féeé á ṅii mía á à na ho ðimíńá kãna nùpua lè mí síiwà búenbúen yi, hàrì 6a keń lùe lée lùe, hàrì 6a bío bíonĩ lée bíonĩ.

⁷ O wee bío bío kã pǎnpǎn: «Mi wé kǎnbi le Dónbeenĩ à lén le yèni. Lé bĩo le Dónbeenĩ citii fló pãahũ dǎn. Mi wé 6úaaní le Dónbeenĩ na léra ho wáayi, lè ho tá, lè mu ṅumu búenbúen.»

⁸ O o jun ní wáayi tonkaro na bò a nín-yání tonkaro món, á wee bío bío kà: «Ho *Babiloona beenĩ bío yáara loo! Ho bío yáara! Ho dèéra ho ðímíná nùpua búenbúen lè ho bá-fénló lè ho há-fénló lè mí síiwà làa sòobéé lòn *dìvén na ho juiína làa ba.»

⁹ Bún món ó o tìn ní wáayi tonkaro na bò a jun ní món, á bía bío kà pónpón: «Yia wé è òuaaní a yia na ló mu yámú jummu yi lè mí kansì, ká òanso ó o yia mu flimini wi buure tàá o níi wán,

¹⁰ á wón le Dónbeenĩ síi á à cǐ yi làa sòobéé. Mu ù wé lòn ðivén na here á le Dónbeenĩ juiína lè òanso. O lò á à be làa sòobéé ho kíribi na wee cǐ yi ba tonkarowà na bío sã le Dónbeenĩ yi là a Pioza yahó.

¹¹ A ho dǎhũ na wee beé o lò á máa hí máa mi. Ho yiini wé è lé fèèè há lúlúio na jii mía yi. Mu bon, bán na wé è òuaaní a yia lè mí kansì, na ba à bè o yia mu flimini wán, bán lò khii wé è be le wisoni lè ho tinaahũ fèèè.»

¹² Lé bún á bía bío sã le Dónbeenĩ yi, bía wee bè bío le bò henía yi á yí binía o Yeesu món, á ko ba hí mí sía yi.

¹³ I jǎ tǎmu búí sã ho wáayi, à mu bía: «Túa bío kà: Bía wee hí ká ba páanía là a Núhũso bán júná sí bío ká wán.» A le Dónbeenĩ Hácírí le úuu le bán júná sí. Le ba à vǔn le lònbee na ba lá bío yi. Ba bè-wénia wee zéeni le ba tonló sá se.

Lé mu bío khèró pǎahũ wǎa dǎn

¹⁴ A ĩ binía le ĩ loń à léé dùndúure dà-poni na, ò o búí lòn nùpue kará le wán. O búra mu bá-zàmu khènlúee na wó lè ho sǎnú, á buan le khónle na jia wi.

15 O o tonkaro búí zoó ló le *Dónbeenĩ zĩ-beenĩ na ho wáayi yi á wee bío p̄n̄p̄n̄ làa yĩ kará le dùndúure wán: «Lá ũ kh̄n̄le à ũ khè mu b̄io ho tá wán, mu khèró p̄ahũ d̄n̄.»

16 A yĩ kará le dùndúure wán w̄aa khò mu b̄io ho tá wán búenb̄uen véenía.

17 O o tonkaro búí b̄inía zoó ló le Dónbeenĩ zĩ-beenĩ yi ho wáayi, á mún buan le kh̄n̄le na jia wi.

18 O o tonkaro búí na wee loń le muinĩ yeenĩ d̄shũ b̄io á zoó ló ho *ãns̄n̄ c̄f̄in̄i lùe yi. O wee bío b̄io kà p̄n̄p̄n̄ làa yĩ buan le kh̄n̄le na jia wi: «Lá ũ kh̄n̄le à ũ lii khé ho èrèz̄én na ho tá wán búenb̄uen, ho w̄aa bon.»

19-20 O o wáayi tonkaro mu líi khó ho èrèz̄én búenb̄uen á lée kúaa le dà-beenĩ na ba wee jaa ho yi ho donk̄lahũ. Le dà-beenĩ na ho èrèz̄én wee jaa yi á wee zéeni le Dónbeenĩ sí-c̄f̄ilè b̄io. Ba lée jaana ho èrèz̄én mu, á mu wó le c̄ani v̄an̄aa yú h̄a kilom̄eterewa kh̄iá-t̄in̄ síi, ká le booró wee dé o cúa à ká a p̄uhũ.

15

Le Dónbeenĩ tonkarowà le mu bè-sũmáa b̄io

1 A ĩ b̄inía le ĩ loń á ĩ m̄on yéréké bè-beenĩ búí ho wáayi na wó mi coon. ĩ m̄on Dónbeenĩ tonkarowà nùw̄a h̄ejun, á buanka mu bè-sũmáa b̄io h̄ejun. B̄un̄ bè-sũmáa so lé b̄io á à tíi le Dónbeenĩ sí-c̄f̄ilè jii.

2 A ĩ b̄inía le ĩ loń á ĩ m̄on b̄io búí lòn saahó na jumu wee ce wéréwéré lòn mákã d̄uhũ á ho d̄shũ mún wi yi. B̄ia dàńna a yĩ lè mí kans̄i lè ho m̄lò jii na màa là a yèni, lé bán đ̄in ho saahó mu

wán. Ba buan hã kòncówá na le Dónbeenĩ nɔn 6a yi,

³ á wee sío le Dónbeenĩ ton-sá *Mɔyĩize là a Pioza leni:

«Núhũso Dónbeenĩ na dà mu bĩo búenbúen,
bĩo fo wee wé búenbúen lé mu bè-beera, mu
wee wé 6a nùpua coon.

Dĩmĩná kána búenbúen béε,
bĩo fo wee wé búenbúen á térénna, mu dĩn ho
tũiá poni wán.

⁴ Yĩa máa kɔnbi fo
wón mía.

Yĩa á à pĩ máa bùaaní fo
wón mía.

Fo lé le Dónbeenĩ ũ dòn, ũ síi mía.

Ho dĩmĩná kána nùpua búenbúen á 6ueé bùaaní fo
lé bĩo á ũ wee wé bĩo térénna à 6a mi.»

⁵ Bũn mɔn á ĩ mɔn à le zĩ-beenĩ na ho wáyai
jii héra. A hã pɔnsòni bükú na wee zéeni le le
Dónbeenĩ wi là mí nĩpomu á zoó día wee mi.

⁶ A le Dónbeenĩ tonkarowà nùwã hẹ̀nun mu na
buan mu bè-sũmáa bĩo hẹ̀nun á zoó ló le zĩ-beenĩ
mu yi. Ba zã hã báká túa bè-poa pũiapũia, á canka
mĩten là hã nín-kéníwà na tá là ho sánú.

⁷ A 6a bùaa bùaa náa na kĩnía mu bá-zàmu
kanmúiní yi yà-kéní á nɔn hã lánpóra bĩo hẹ̀nun
na wó là ho sánú ho wáyai tonkarowà nùwã
hẹ̀nun mu yi. Hã lánpóra mu sú là le Dónbeenĩ na
wi fɛɛɛ hã lúlúio na jii mía yi sí-cĩlè.

⁸ A le *Dónbeenĩ zĩ-beenĩ wãa sú là le yĩiní. Le
yĩiní mu wee zéeni le Dónbeenĩ cükú là le dànló
bĩo. A nùpue yí dà máa bĩnĩ máa zo le, ká mu bè-
sũmáa bĩo hẹ̀nun na 6a tonkarowà mu buan á yí
khĩna.

16

Mu bè-sùmáa bïo hẹ̀nun bïo

¹ A ì ná tãmu búí sã pónpón zoó le *Dónbeenĩ zĩ-beenĩ yi à mu bía bïo kà nòn 6a tonkarowà nùwã hẹ̀nun mu yi: «Le Dónbeenĩ sí-cíflè na wi hã lánpórà mu yi á mi kónkó kúia ho tá wán.»

² O o nín-yání tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bïo kúaará. A mu hínòn wó hã càkà-sùmáa bïa búenbúen na ó o yia fiimini wi wán, bïa wee bùaaní a yia mu kansì.

³ O o òun níi tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bïo kúaa mu yámú òumu yi, á mu yèrémáa ka lòn nì-hío cãni. A 6a bùaa na wi mu yi búenbúen húrùn.

⁴ O o tìn níi tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bïo kúaa hã vùna lè hã òun-dáa yi, á hã òumu yèrémáa wó le cãni.

⁵ A ì ná ò o tonkaro na mu òumu bïo wi níi yi á bía:

«Ũnén na wi féεε á wi ká bïo búí òin yí léra, ũ síi mía.

Bïo fo fã lè ũ cítii á téréna.

⁶ Ba nùpua kúaará ũ òi-cúa fεεrowà cãni làa bïa bïo sã foñ na ká cãni,

á fo 6èn nòn le cãni 6a yi le 6a òu. Mu yú 6a.»

⁷ A tãmu búí ló ho *ánsán cínii, á ì ná. Mu bía: «Mu bon, Nùhúso Dónbeenĩ na dà mu bïo búenbúen, bïo fo wee fi lè ũ cítii á téréna, mu òin ho tũíá òni wán.»

⁸ O o náa níi tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bïo kúaará le wii wán. A le wii yú le níi wee cĩkaráa 6a nùpua lè mí dõhũ,

⁹ á le cĩkaa 6a làa sòobéε. A 6a wee là le Dónbeenĩ, dén na pánká wí mu bè-sùmáa mu

wán. Ba yí tà à yèrémá mí yilera lè mí wára à dérää ho cùkú le Dónbeenĩ yi.

10 O o hònú nĩ tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bĩo kúaará a yĩ bá-zàmu kanmúiní wán. A hã kãna na ó o wi òúhũ wán á le tĩbí-cúaa dó wán. A 6a nùpua wee cúaaaka mí ðenní lé bĩo 6a lò wee beráa.

11 A 6a wee là le Dónbeenĩ lé bĩo hã càkává wee beéráa 6a lò à 6a pá yí tà yí yèrémáa yí díaa mí wénkora wéró.

12 O o hèzĩn nĩ tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bĩo kúaa ho muhũ na 6a le Efaraate yi, á ho òumu vã bèra a na à 6a bá-zàwa na ló lè le wii hènĩi 6uee dàní khĩi.

13 A ï bĩnía le ï loń á ï m̃on cĩnáwa bùaa tĩn 6úii à 6a wee lé 6a bùaa bùaa tĩn òiní yi. Ba ka lòn béèwa. O yà-kéní wee lé o òia be-beenĩ òii yi, ká a 6úii wee lé o yĩ na ló mu òumu yi òii yi, ká a yà-kéní wee lé yĩ na wee fεε hã òi-cúaa na yí bon òii yi.

14 Ba lé o *Satãni tonkarowà na wee wé mu yéréké bĩowa. Ba à hĩnĩ ì tè ho ðimĩná 6úen6úen bá-zàwa yi á à ve, à 6a 6uee tá hã hĩa lè le Dónbeenĩ, dén na dà mu bĩo 6úen6úen, le Dónbeenĩ mu wizon-beenĩ zoñ.

15 O o Nùhũso bíaa: «Mĩ loń! I 6ueé yòoka mi wán là a kònlo bĩo. Yia fánía mí yĩo, á wee zĩ mí sĩa fεεε bèra a na ò o yí vará mí bírí ï 6uenló pãahũ à hã nĩyio dí, wón 6ànso òúhũ sí.»

16 Ba cĩnáwa mu von ho ðimĩná bá-zàwa 6úen6úen kúaa mín wán ho lahó na 6a le Haamakedon lè mu heberemu yi.

17 O o hènun nĩ tonkaro kónkúaa mí lánpóhó yi bĩo kúaa ho pinpiró yi. A tãmu 6úii ló mu bá-

zàmú kanmúiní yi zoó le *Dónbeenĩ zĩ-beenĩ yi, á bía pónpón: «Mu wáa wó.»

¹⁸ Ho viohó ɲuiíkaa á nàmakaa, á ho tá dèkíó lè mí pànká. A lá ɓa nùpua lénló ɲii wán ɓuee ɓúe ho pàahũ mu yi á ho tá dèkéro mu ɓàn síi ðĩn yí wó yí mɔn.

¹⁹ A ho ló-beenĩ bénkkaa lè hã cúa-tĩn, á ho ðimíɲá kãna lórá ɓúenɓúen fù. Le Dónbeenĩ yí céra ho ló-beenĩ *Babiloona yí día. A ho ðivén na wee zéení le le Dónbeenĩ síi cá lè mí sòobéε bío á le kíkaa ho yi á ho ɲun.

²⁰ Hã kãna na mu ɲumu kínia yi lè hã ɓúaa ɓúenɓúen vũnun, á nùpue yí máa mi.

²¹ Ho viohó mànàayi-beera tò lion ɓa nùpua wán. Le mànàayiire dà-kéní líró dà à yí kiloowa ɓúará-ɲun làa píru síi. A ɓa nùpua là le Dónbeenĩ le minka lònbee na yú ɓa hã mànàayio mu bío yi. Le lònbee mu ɓàn síi mía.

17

O hãa na sòobáa wee yèé mítén bío

¹ Bũn mɔn á ɓa tonkarowà nùwã hènun na ɓuan há lánporá nĩ-kéní vá ɓueé ɓó mi ò o bía: «Buen le í zéení bío á ì síinínaa o hãa na sòobáa wee yèé mítén dàkhíina ɲuhũ làa fo, yia kará mu ɲun-beera ɲii.

² Ho ðimíɲá kãna bá-zàwa wee fé o. Ho ðimíɲá nùpua mún wee fé o làa sòobéε, ó o bío wee khéení ɓa lòn *ðivén na ɓa ɲun.»

³ A le Dónbeenĩ Hácirí pànká kera í wán, ó o tonkaro mu ɓuan mi vannáa le dùure yi. A ì mɔn hãa ɓúí le dùure mu yi ká a kará a yia yà-muhũ ɓúí wán. O yia mu ɲúná lé hã bío hènun á wáa lé hã bío

pírú. O sǎnía búenbúen wó lè hǎ yènnáa na wee là le Dónbeení.

⁴ O hǎa mu na kará a wán zǎ le dà-muhú cǔencǔen. O bè-zǐnia á wó lè ho sǎnú, lè hǎ *hue-sení lè mí síwà na yàwá here. O buan le nuuníi dèe na wó lè ho sǎnú. Le sú lè mu bío na wee zéení a yírà-wará là a bá-fénló na ó o wee wé.

⁵ Le yèni búí na kúará sà yi á túara a buure wán, le

«Babiloona BEENÌ,
HÁAWA NA WEE YÈÉ MITEN LÈ HO DÍMÍJÁ YÌRÁ-WÁRÁ
BÀN NU.»

⁶ I mǎn o hǎa mu ò o nun le cǎni á sù wee khée. Bǐa bío sǎ le Dónbeení yi, bǐa mà ho tǔiá o Yeesu nii lé bán te mí cǎni.

Bǐo á ì mǎn wo kà, ó o bǐo wó mi coon làa sòobé.

⁷ O tonkaro mu bía le léee webio nǎn ó o hǎa mu bǐo wóràa mi coon. O bía: «Bío ó o hǎa mu, là a yǐa na ó o kará wán bío karáa á ì benka à na foñ. O yǐa mu lé o yǐa na núná lé hǎ bío hènun, á wǎa lé hǎ bío pírú.

⁸ O yǐa mu na fo mǎn á yǐo lá wi lua, ká bǐo kà wán ó o húrun. O ko ò o vèe lé ho kǎhú na nàyló nii mía yi, à bǐo léee yáa búenbúenbúen. Ba núpua na yènnáa yí túara hǎri ho dímíjǎnúhú búeeníi bǐa na yú le mukǎní binbirí yènnáa vǔahú yi á à mi a ká ba à wé coon. Ba à wé coon lé bǐo ó o yǐo lá wi lua, á húrun, á bǐnía mǎn wán.

⁹ «Ba núpua ko ba le mí yiwa hen sese à zǔnnaa mu biowa mu bán kúará. Hǎ núná bío hènun wee zéení hǎ búaa bío hènun na ó o hǎa na bío bía á kará wán. Hǎ mún lé ba bá-zàwa nùwǎ hènun.

¹⁰ Ba bá-zàwa mu tǎhú á ba nùwǎ hònú béeñí wó. Ká a nǐ-kéní wee dí mí béeñí, ká yǐa so béeñí díró wi

làa món. O khii lá le, ó o máa dí le máa mía.

¹¹ Ká a yia na yio lá wi lua ká bio kà wán ó o húrun, wón mí beere lé ba bá-zàwa nùwā hētīn nīi. O mún ló ba nùwā hējun tīahū. Wón bio á à yáa búenbúenbúen.

¹² «Hā wāa bio píru na fo mən hōn bèn lé ba bá-zàwa nùwā píru na đin yí lá mí bēnī. Ba à yí ho pánká á à dí le bēnī là a yia ho pōn-za dē cīnū mí dōn yi.

¹³ Ba à wé le nii dà-kéní á à sá à nanáa o yia mu yi lè mí pánká búenbúen.

¹⁴ Ba à fi là a Pioza, ká wón mähá à dàń ba, lé bio ó o wi ba núnasa búenbúen nūhū wán, á wi ba bá-zàwa búenbúen nūhū wán. Bia ó o von á hueekaa, bia siadéro wo yi fára đin, lé bán là a Pioza mu á à páaní ì fá ho fūuhū.»

¹⁵ O tonkaro mu pá bīnía bia bio kà làa mi: «Mu jun-beera mu na fo mən, bio ó o hāa na wee yéé mīten kará nii, bún lé ho đimíná kāna minka nūpua, hārí ba wé lùe lée lùe, hārí ba bío bíonī lée bíonī.

¹⁶ Ká hā wāa bio píru na fo mən là a yia mí beere bán á à jin o hāa mu. Bio wi o cōn búenbúen ba à búe nūhū ká ba à día wo mí kāmáa. Ba à là a taa ká bio ká ba à cīi.

¹⁷ Mu bon. Le Dónbeenī dó bio le le mí ì wé wéró ba sia yi á ba à wé le nii dà-kéní á à sá à nanáa o yia mu yi lè mí pánká búenbúen fúaa bio le bia à nii sí.

¹⁸ Ká a hāa na fo mən, wón lé ho ló-beenī, hĩa yú ho pánká ho đimíná kāna bá-zàwa búenbúen wán.»

Ho Babiloona lóhó cǐlǒ bǐo

¹ Bǔn mǎn á ĩ bǐnǐa mǎn le Dónbeenǐ tonkaro búí ò o yòó ló wee lii. O yú ho pánká beenǐ á cùkú khon-beenǐ líí kúaará ho ðímǐjǎ kùaráa búenbúen yi.

² O tonkaro mu bía bǐo kà pǎnpǎn: «Ho *Babiloona beenǐ bǐo yáara loo! Ho bǐo yáara! Ho wáa lé ba cǐnáwa lóhó. Ba cǐnáwa lè mí sǐíwà kará ho yi. Ba jǐnzàwa na yí máa là* na ba nùpua jina, bán búenbúen wi ho yi.

³ Ho ðéera ho ðímǐjǎ nùpua búenbúen lè ho bá-fénlǒ lè ho há-fénlǒ lè mí sǐíwà làa sòobéé lòn ðivén na ho juiína làa ba. Ho ka lòn háa na wee yéé mítén á ho ðímǐjǎ bá-zàwa wee fé. Ba duanlowà wó ho nàfòró bànsowà mu minka bǐo na á ho lóhó mu sa sía wee vá yi bǐo yi.»

⁴ Á ĩ bǐnǐa jǎ támu búí sǎ ho wáyai à mu bía: «Minén na lé ĩ nǐpomu, mi lé ho lóhó mu yi, bèra a na à mi níní yí kéí mu bè-kora na ho wee wé yi, à mu bè-sǔmáa na à yí ho à yí yí mia.

⁵ Mu bè-sǔmáa á à yí ho lé bǐo mu minka bè-kora na ho wee wé á jà mín wán yòó bó le Dónbeenǐ yi, á le yí céra ho yí día.

⁶ Há wén-kora na ho wó lè ba nùpua lé hǎn bàn síi à mi mún wé làa ho. Bǐo á ho wó lé bǔn bàn síi cúa-jun à mi wé làa ho. Ho wén-kora na ka lòn *ðivén á ho juiína lè ba nùpua lé hǎn hereló bàn síi cúa-jun à mi mún juií làa ho.

⁷ Hen na ho búaanía mítén vaá bó yi, lè mu minka bè-sení na ho wéera lè mí síi, lé kà síi à mí mún beé lè ho lò à véení ho yi. Ho wee bío mí yi le

* **18:2** Ba jǐnzàwa na yí máa là: Mi loí ho Làndá zéeníló vǔahǔ (Deutéronome) 14.12-18

mí lé o béε, le mí yínɔ́ maháa á mí yi máa vá máa mi hùú.

⁸ Lé bǔn nɔn á wizon-kéní búí ká mu bè-sǔmáa á à yí ho. Bǔn lé mu húmú, lè le yi véε, lè le hín-sǔmúí. Horén mí bæere á à cǐ ho dǔhǔ yi dúkúdúkúdúkú. Lé bǐo ó o Núhúso Dónbeenĩ na siinia ho nǔhǔ á pánká wi.»

⁹ Mu nɔnzon á ho ðímíjǎ kǎna bá-zàwa na lè ho lóhó mu lééra ho bá-fénló lè ho há-fénló lè mí síwà lè ho minka bè-sení na wééra ho síi yi á à mi ho cǐló yiini. Ká ba mɔn le á ba à wá à kùaará ho bǐo yi.

¹⁰ Mu zon ká ba à khèn á à ðin lé le zǎní bǐo wee wé ho yi bǐo yi, ká ba à bío bío ká:

«Yéréké loo, yéréké!

Ho *Babiloona beenĩ na lá yí máa sí yí,

nín-hǎ nǔhǔ ðèení sù ho pɔn-za ðèe yi.»

¹¹ Ba duanlowà búenbúen mún ñ tà le wéε lòn yúmú wó ba wán lé bío á yia wé è yà ba bío á wáa mía. ¹² Bǔn bíowa so lé ho sǎnú, lè ho tɔ̀nɔ̀n, lè há *hue-sení lè mí síwà na yàwá here, lè há pɔ̀nsò-sení bè-poa, lè há pɔ̀nsò-muna na yàwá here lè há síiina, lè há búεení búí síwà na yàwá here. Ba mún wee yéé há donkhue-sǎa lè mí síwà. Há búí wó lè ba sǎmáwà jia, há búí lé há búεení búí síwà na yàwá here, há búí lé ho hǎnló, há búí lé ho tɔ̀nɔ̀n, há búí lé há *hue-sení búí síí.

¹³ Ba mún wee yéé mu bíowa na sǎmu sí á yàwá here. Bǔn lé le vɛ̀ndèε búí donkuua, lè há vǎn-zàwa búí, lè ho jiló na sǎmu sí, lè ho múrè. Ba mún wee yéé ho ðivén lè ho jiló, lè mu ðǔmu lè ho ðinló lè mí síwà. Ba mún wee yéé ba nàwa, ba pia, ba cúawa lè mí wòtórówa. Ba mún wee yéé ba nùpua.

14 Ba wé è wá ká 6a à bío bío kà: «Mu minka bè-sení na ũ yìo lá wee lé á yáara vó búenbúen. ũ nàfòró lè ũ semu búenbúen vó. Fo máa bíní máa yí mu hùúu.»

15 Ba duanlowà na duara ho yi wóràa ho nàfòró 6ànsowà á à khèn á à đĩn lé le záníi bío wee wé ho yi bío yi. Ba à tà le wéε lòn yúmú wó 6a wán

16 ká 6a à bío bío kà:
«Yéréké loo, yéréké!

Ho ló-beenĩ yáara vó!

Ho lá ka lòn háa na wee nĩ há p̄nsò-sení bè-poa,
lè há p̄nsò-muna na yàwá here,
á wee zĩ mu bíowa na wó lè ho sánú,
lè há *hue-sení lè mí s̄íwà na yàwá here.

17-18 Ho ló-beenĩ mu nàfòró búenbúen d̄enía yáara vó ho p̄n-za d̄ε yi.»

Há won-beera n̄únása, làa bío wee pà há, làa bío wee zo há, làa bío wee yí mí n̄ii đĩnló mu yámú n̄umu wán, bán búenbúen ká 6a m̄on ho ló-beenĩ mu c̄ló ȳĩnĩ á 6a à khèn á à đĩn, á à bío bío kà p̄np̄n̄: «Ho ló-beenĩ mu 6àn síi lá mía.»

19 Ba à tà le wéε á wé è khuii le t̄ĩnĩ á à kúee mí wán lòn yúmú wó 6a wán, ká 6a à bío bío kà p̄np̄n̄:

«Yéréké loo, yéréké!

Lé ho ló-beenĩ mu minka nàfòró bío yi á há won-beera 6ànsowà á nàfòró wiráa.

Lé b̄n̄ búenbúen d̄enía yáara vó ho p̄n-za d̄ε yi.»

20 Minén na wi ho wáayi, mi zámaka ho yáaró bío yi.

Minén na bío s̄a le Dónbeenĩ yi,

là a Yeesu tonkarowà lè le Dónbeenĩ jì-cúa
 fɛɛrowà, minén mún zãmaka.
 Lé bïo le Dónbeenĩ síinía ho jùhũ bïo ho wó làa
 mia bïo yi.

²¹ A ho wáayi tonkaro búí na pànká wi wãa lá
 le hue-be-beenĩ búí á lèeráa dó mu yámú jumu
 yi ò o bía: «Lé kà sii á ɓa khíi lèeráa ho ló-beenĩ
 *Babiloona lè mí pànká cúekúee wán, á nùpue
 yère máa bíní máa dá ho wán.

²² Ʋ kòncó búawá, lè ù len-béwá, lè ù pòròpí-
 wíwa, lè ù búaa-wíwa á sã máa bíní máa jí hùúu.
 Ʋ níi ton-sáwá á nùpue yère máa bíní máa dá wán.
 Ʋ bïo niló sã máa bíní máa jí.

²³ Khoomu máa bíní máa dé foñ. Yaamu máa
 bíní máa ca foñ. Bún búenbúen á à wé foñ, lé
 bïo á ù duanlowà bïo wi po ho ðímíjã duan-
 lowà búenbúen. Fo mún khà ho ðímíjã nùpua
 búenbúen vínía lè ù nín-símú wárá.

²⁴ Le Dónbeenĩ jì-cúa fɛɛrowà, làa bïa ká na bïo
 sã le yi na ɓa ɓó, lè ɓa nùpua na ɓa ɓó búenbúen,
 bún búenbúen jà ho ló-beenĩ mu jùhũ yi. Lé bún
 te bïo le Dónbeenĩ á à síiníáa ho jùhũ.»

19

¹ Bún món, á ĩ jã támu búí sã ho wáayi lòn
 zãmá-kúii na wee bío:

«Mí khòoní le Dónbeenĩ.

Lerén lé ðio wee fení ɓa nùpua.

Ho cùkú lè ho pànká á bïo sã wàn Dónbeenĩ yi.

² Bïo le wee fi lè le cítíi á térénna, mu ðin ho túiá
 poni wán.

Mu bon, lerén lé ðio síinía a hãa mu na sòobáa wee
 yéé mítén jùhũ,

yĩa wó á ho ðímíńá nùpua páanía làa wo á yáararáa 6a.

Le Dónbeenĩ ton-sáwá na húmú bĩo ló a níi yi á le dù yúaa.»

³ Mu tãmu pá bĩńia bía:

«Mi khòńi le Dónbeenĩ!

Ho ló-beenĩ mu cĩlò ðũhũ máa hí máa mi.

Ho yĩńi á à lé féeεε hã lúlúio na ńii mĩa yi!»

⁴ A 6a ńi-ńiá 6óni làa nùwã náa, le 6a bùaa bùaa náa á líi 6úrá le Dónbeenĩ na kará mí bá-zàmu kanmúini wán yahó, à 6a wee bío:

«*Amiina! Mi khòńi le Dónbeenĩ!»

O Pioza yaamu sãnú díró bĩo

⁵ A ĩńá tãmu 6úi sã le mu bá-zàmu kanmúini cõn à mu bía:

«Minén na lé le Dónbeenĩ ton-sáwá na wee kõnbi le,

bĩa bĩo ńúhũ wi làa bĩa bĩo ńúhũ mĩa, mi khòńi wán Dónbeenĩ.»

⁶ A ĩ bĩńia ńá tãmu 6úi sã ho wáayi lòn zãamá-kúii tãmu. Mu sã ńá lòn ńun-beenĩ vãnáló, mu sã ńá lòn vlohó na nà le mí pànká bĩo síi, á bía bĩo kà:

«Mi khòńi le Dónbeenĩ

lé bĩo á wa ńúhũso Dónbeenĩ na dà mu bĩo 6úen6úen á wi mí béenĩ yi.

⁷ Mi le wa sĩa wa, mi wa zãmaka, mi wa dé ho cùkú le yi,

lé bĩo ó o Pioza yaamu sãnú díró á ðn.

Bàn fũaalè wón wíokaa míten wó.

⁸ Le Dónbeenĩ nõn hã sĩ-zĩnia bè-senĩ bè-poa pũiapũia wo yi.»

Hń sĩ-poa so bĩo wee zéeni bĩo téréńna na á bĩa bĩo sã le Dónbeenĩ yi wó.

⁹ A le Dónbeenĩ tonkaro wáa bía n̄n miĩ: «Túa b̄io kà: B̄ia 6a von o Pioza yaamu s̄nú d̄iin̄i òènt̄in n̄úná s̄i.» O o b̄in̄iá b̄ia: «B̄io b̄ia lé le Dónbeenĩ t̄iá na á le mà.»

¹⁰ A ĩ wáa líí búrá a tá le ĩ b̄uaaní a, ká a màhá b̄ia n̄n miĩ: «Ébé! Yí wé b̄in̄. Inén wee sá le Dónbeenĩ tonló lè ũnén lè m̄in zàwa lè m̄in h̄inni b̄io s̄i, minén na bò ho t̄iá poni na ó o Yeesu zéénia yi. Le Dónbeenĩ lé d̄io à ũ b̄uaaní. Mu bon, ho t̄iá poni na ó o Yeesu zéénia, lé h̄on á le Dónbeenĩ n̄i-cúa f̄erowà n̄i-cúa f̄ará wán.»

B̄io áyia yòora a cón-poni á à wé

¹¹ A ĩ b̄in̄iá le ĩ loń, á ĩ m̄on à ho wáayi n̄ii héra. A ĩ le ĩ loń à lée cón-poni na. Yia yòora a yèni 6a le «Yia láayi wi á lé ho t̄iá poni b̄anso.» O wee s̄in̄i 6a n̄upua n̄úná, à tá há h̄ia làa b̄io t̄érinna.

¹² O ȳio ka lòn d̄sh̄ d̄enle. Mu bá-zamu kh̄n̄lúe-zàwa c̄èrèe á búra a n̄úh̄ yi. Yèni búí á túara a wán. N̄upue yí z̄ũ le ká mu yín̄ orén mí dòn.

¹³ O kán̄bun na ó o z̄á á z̄íra le c̄ani yi. O yèni búí 6a le «Dónbeenĩ b̄ion̄i.»

¹⁴ Ba h̄in-táwá na ló ho wáayi á yòora 6a cón-poa bò a yi. Ba z̄á há s̄i-poa bè-sen̄i p̄iáp̄ia.

¹⁵ Khà-tóni yara n̄unso na n̄ia wi á wee lé o n̄ii yi. H̄on khà-tóni so lé h̄ia ó o ò firáa lè ho d̄im̄ná k̄ana n̄upua, á à dàń 6a. O o ò s̄uwan̄i mí p̄ánká 6a wán làa s̄òb̄é. O ò fi 6a làa b̄io 6a wee firáa ho Eréz̄én bia à n̄aa b̄io s̄i, à zéénináa le Dónbeenĩ na dà mu b̄io búenb̄uen s̄i-c̄ilè.

¹⁶ B̄io kà lé b̄io túara a kán̄bun là a buzòh̄ wán:
«BÁ-ZÀWA B̄UENB̄UEN B̄É, N̄ÚNÁSA B̄UENB̄UEN
N̄ÚH̄SO.»

17 A ï bíníá le ï loń, á ï mɔn le Dónbeenĩ tonkaro óúí ò o zoó ðĩn le wii yi, á wee bío bío kà pónpón lè 6a jínzàwa na wee khíi yòo ðéé firíciríi ho wáayi: «Mí 6uee kúee mín wán à mi dí ho sánú, hĩa le Dónbeenĩ wíokaa bío.

18 Bĩa búenbúen na húrun á mi 6uee dí sáníá: Ba bá-zàwa, 6a dásíwá júnása, 6a cúawa làa bĩa wee yòo 6a, 6a núpua na wi mítén lè 6a wobáaní, bĩa bío júhũ mía làa bĩa bío júhũ wi.»

19 A ï bíníá le ï loń á ï mɔn o yĩa, lè ho ðímíjńá bá-zàwa lè mí hĩn-táwá, à 6a kúaa mín wán à firáa làa yĩa yòora a cón-poni lè mí hĩn-táwá.

20 A 6a wĩira a yĩa mu, á wĩira yĩa fɛera hã jĩ-cúa na yí bon na wó mu yéréké bíowa o yĩa mu yahó. O wó kà síi á khàráa 6a núpua vĩnía, bán na ó o yĩa mu fliminĩ bò wán, bán na 6úaanía o kansi. O yĩa mu là a jĩ-cúa fɛero mu á 6a kúaa ho kiríbĩ dā-be-beenĩ yi lè mí yèn-vèení.

21 O o yĩa mu hĩn-táwá na ká bán á yĩa yòora a cón-poni 6ó lè ho khà-tóní na wee lé o jii yi, á 6a jínzàwa búenbúen 6ueé dú 6a sáníá, á sù.

20

Bío wó hã lúlúio khĩa-pírú pàahũ

1 A ï bíníá le ï loń á ï mɔn le Dónbeenĩ tonkaro ò o ló ho wáayi wee líi. O 6uan ho kǎhũ na nàyló jii mía 6àn zũajii won-za, á 6uan ho zúakùarí na 6úaa.

2 O tonkaro mu wĩira a jĩa be-beenĩ. O jĩa mu lé o háa na wi bĩn hàánĩ. Ba wee ve o làa Nĩ-bákálo táá Satáni. O wĩira a can lè ho zúakùarí ò o mía dā hã lúlúio khĩa-pírú.

³ O can wo lío dó ho kòhù na nàyló jii mía yi, á dó jii, á bò le Dónbeenĩ fimini wán. O wó bñn bèra a na, ò o wáa yí bñn yí dàñ khà 6a nùpua vñn ká hã lúlúio khiá-pírú mu yí khiína. Ká hñn khii khiína, ó o ko ò o lén lée fee día o ò wé ho pñn-za dèè.

⁴ A ì bñnía le ì loñ á ì mɔn bá-zàmu kanmúiní. Bĩa kará hã wán á le béeñĩ díró pánká nɔn yi. I mún mɔn bĩa 6a kúiora júná mànákáwa. Ba kúiora 6a júná lé bño 6a zéénía ho tũíá na ó o Yeesu mà, á buera le Dónbeenĩ bionĩ. Bán yí 6uaanía o yĩa, á yí 6uaanía o kansí. O fimini mún mía 6a 6uráa lè 6a níní wán. Ba vèera á à páaní ì dí le béeñĩ làa yĩa le Dónbeenĩ mɔn lera á à dã hã lúlúio khiá-pírú.

⁵ Bñn lé ho nín-yání vèeró. Ba ñi-hía na ká bán máa vèe ká hã lúlúio khiá-pírú jii á yí sú.

⁶ Bĩa nín-yání vèera bán júná sí, 6a bño sã le Dónbeenĩ yi. Mu cúa-jun ní hómú máa yí pánká bán wán. Ba à wé le Dónbeenĩ làa yĩa le mɔn lera yankarowà. Ba à dí le béeñĩ làa wo á à dã hã lúlúio khiá-pírú.

O Satãni bño yãara

⁷ Ká hã lúlúio khiá-pírú mu khiína, á 6a à lén o Satãni á lée fee á à día

⁸ Ó o tñn ì hñn wé è khà ho ðímjñá kãna 6úen6úen nùpua á à vñn. Hñn kãna so 6a wee ve làa Kooki làa Makooki* O o ò ve 6a à kúee mín wán hã hĩa táró bño yi. Ba à wé boo lòn yámú jumu jii hñnè bia bño síi.

* **20:8** Kooki làa Makooki: Hã bño wee zéeni bia lé le Dónbeenĩ zúkúsa bño ho pãahù vaa véení. Loñ Ezekiyèele vüahù 38-39

⁹ I mɔn ɔa à ɔa ló ho ðimíjǎ kùarǎa búenbúen yi jàana lua á ɔueé dó kǐnǎ ho lóhó na le Dónbeenǐ wa làa sòobéε yi, hǎ le nǐpomu wi yi. Ká dǎhǔ ɔúi màhá ló ho wáyai á líí ɔó ɔa jǔhǔ.

¹⁰ O Satǎni na lá wee khà ɔa vǐini wón ɔa wǐira dó ho kǐrǐbǐ dǎ-be-beenǐ yi, hen na á ɔa kúaa o yǎ làa yǎ fεera hǎ jǐ-cúaa na yǐ bon yi. Ba lò á à be bǐn fεε le wisoni lè ho tǐnǎahǔ hǎ lúlúio na jǐi mía yi.

Le Dónbeenǐ citio ho ðimíjǎ nùpua búenbúen

¹¹ A ǐ bǐnǎ le ǐ loí á ǐ mɔn bá-zàmu kanmúí-beenǐ dà-poni làa yǎ kará le wán. Ho tá lè ho wáyai jɔuna vǔnun o yahó, á máa bǐnǐ máa mi.

¹² A ǐ bǐnǎ le ǐ loí á ǐ mɔn ɔa nǐ-hǎa, bǐa bǐo jǔhǔ wi làa bǐa bǐo jǔhǔ mía, à ɔa ðǐn mu bá-zàmu kanmúíni mu yahó. O o ɔúi hénkaa hǎ vǔnna na ɔa nùpua bè-wénia túara yi. O o ɔúi mún lá ho vǔahǔ ɔúi héra. Hón á bǐa yú le mukǎnǐ binbirǐ yènnǎa túara yi. A le Dónbeenǐ fǎ le cítii ɔa nǐ-hǎa wán á héhaa lè ɔa bè-wénia na túara hǎ vǔnna mu yi.

¹³ Bǐa húrun mu jumu yi céra á mu jumu díaa á ɔa ló. Hàrí mu húmú lè ho nǐ-hǎnbó-lóhó á díaa mí nǐ-hǎa á ɔa ló. A le Dónbeenǐ cítio ɔa nǐ-hǎa búenbúen á héhaa làa bǐo ɔa nǐ-kéní kéní wó.

¹⁴ A mu húmú lè ho nǐ-hǎnbó-lóhó á ɔa dóra kúaa ho dǎ-be-beenǐ yi. Hón dǎ-be-beenǐ so lé mu húmú cúa-jun ní.

¹⁵ Nùpue léee nùpue na yèni mía ho vǔahǔ na á bǐa yú le mukǎnǐ binbirǐ yènnǎa túara yi, bán búenbúen ɔa mún dóra kúaa ho dǎ-be-beenǐ mu yi.

21

Ho wáyai finle lè ho tá finle

¹ A ì bíníá le ì loń á ì m̀on ho wáayi finle le ho tá finle. Ho wáayi le ho tá na lá wi le ho yahó á ɲuuna v̀nun. Mu yámú ɲumu wáa mía.

² A ì m̀on ho Zeruzalɛmu lóhó dà-finle, hĩa bĩo sã le Dónbeenĩ yi. Ho ló ho wáayi le Dónbeenĩ c̀n wee lii. Ho se làa sòobéè lòn há-fia na wíokaa mítén mí yaamu bĩo yi.

³ A mu t̀n-beenĩ búí sã ɲá le mu bá-zàmu kanmúiní c̀n á bía: «Mi loń, bĩo kà wán á le Dónbeenĩ páanía kará le ɓa nùpua. Le páanía kará làa ba, á ɓa lé le ɲipomu. Le Dónbeenĩ mí beere wi làa ba.

⁴ Le sùkaa ɓa yèn-caa búenbúen. Mu húmú le le yi véè le le wéè, le le lònbee á wáa vó, lé bĩo á mu bè-kía búenbúen vó.»

⁵ A yĩa kará mu bá-zàmu kanmúiní wán wáa bía: «Mi loń, ì wó mu bĩo búenbúen le mu bè-fia.» O bía: «Túa bĩo á ì bía, lé bĩo há bioní mu lé ho túiá poni á láayi wi.»

⁶ O o bíníá bía: «Mu ɲii wáa sú. Lé ínén á búá mu bĩo búenbúen ɲúhũ, á lé ínén mún ñ véení mu bĩo búenbúen. I lé mu bĩo búenbúen ɲúhũ búeeníi, á mún lé mu véeníi. Yĩa le ɲu-hání dà, á mu ɲumu na wee lé le mukānĩ binbirĩ ɲun-dání yi á ínén ñ na ɓanso yi làa káamáa ó o ò ɲu.

⁷ Bũn búenbúen lé há kía na bĩo á à sĩ yĩa fá ho fũhũ yi. A ì wáa à wé ɓanso ɓan Dónbeenĩ, á ɓanso wáa à wé ì za.

⁸ Ká ɓa zónlowà, làa bia pá le Dónbeenĩ bĩo, le há yĩrá-wará wérowà, le ɓa ñi-búewá, làa bia wee wé ho há-fénló le ho bá-fénló le mí síwà, le ɓa ñi-cĩwa, le ɓa wòn-hāwà, le ɓa sabín-fũaalowa, bán búenbúen á à kúee ho kĩribĩ dā-be-beenĩ yi á bũn

6èn n̄ wé bán b̄io na s̄a 6a yi. B̄un lé mu húmú cúa-
nun ní.»

Ho Zeruzalεmu lóhó dà-finle

⁹ A le Dónbeenĩ tonkarowà nùwā h̄eɲun na ɓuan
h̄a lánpórá b̄io h̄eɲun na mu bè-sũmáa wi yi n̄-
kéní á ɓueé bía n̄n̄ m̄i: «Buen le í zéení a Pioza
b̄an h̄a-fla làa fo.»

¹⁰ A le Dónbeenĩ Hácírí pànká kera í wán ó o
tonkaro mu lá mi yòraráa le ɓúee ɓúí na ɓúaa á
d̄ɓn làa sòobéε wán. O zéení ho Zeruzalεmu lóhó
na b̄io s̄a le Dónbeenĩ yi làa mi ká ho ló ho wáayi
le Dónbeenĩ c̄ɓn wee lii.

¹¹ Ho lóhó mu wee ɲuífka k̄iák̄iá là le hue-seni
na yàwá here na 6a le zasipu b̄io síi. Ho wee ce
wéréwéré lòn mákã d̄uhú. B̄io ho wee ɲuífkaráa
wee zéení le Dónbeenĩ c̄ukú.

¹² Ho lóhó mu dándá na bánbáa ho á ɓúaa, á
mún d̄ɓn. H̄a z̄uɲiní na wi ho dándá mu yi á lée
pírú ɲun. A h̄a là mí dà-kéní kéní á le Dónbeenĩ
tonkarowà n̄-kéní kéní pan yi. O o *Isirayεle z̄i-
ɲúná pírú ɲun yènnáa túara h̄a z̄uɲiní mu mí dà-
kéní kéní wán.

¹³ H̄a z̄uɲiní b̄io t̄in wi là le wii h̄eɲní, b̄io t̄in
wi là le wii h̄eɲní b̄an n̄n-tiáni, b̄io t̄in wi là le
wii h̄eɲní b̄an n̄n-káahó, ká h̄a b̄io t̄in wi là le wii
t̄eɲní.

¹⁴ Ho dándá mu ɲúhú bàrá h̄a hue-be-beera pírú
ɲun wán. O Pioza tonkarowà pírú ɲun yènnáa
túara h̄a hue-be-beera mu dà-kéní kéní wán.

¹⁵ O o tonkaro mu na wee b̄io làa mi á ɓuan le
d̄εε ɓúí na wee m̄anzá là mu b̄io. Le wó là ho s̄ánú.
Dén lé d̄io ó o ò m̄anzá là ho lóhó, là ho z̄uɲiní, là
ho dándá.

16 Ho lóhó mu sãa lée bïo náa, á màa mín. O o tonkaro mu wãa m̀nzãa ho lóhó mu á ho yú mu bïo m̀nzãni cúa-muaaseé píru jun na à yí hã kilomεterewa muaaseé jun làa khiá-náa síi. Ho dãamu á mún màa mín lè ho sãní dà-kéní tóntómú.

17 O mún m̀nzãa ho lóhó mu dándá làa bïo 6a nùpua wee m̀nzã lè mu bïo á ho yú nín-kókóní cúa-6úará-hèjun làa bïo náa.

18 Ho dándá mu son lè hã *hue-sení 6úi na 6a le zasipu. Ho lóhó mí beere hón son lè ho sãnú binbirí, á wee ce wéréwéré lòn máká dúuhú.

19 Hã hue-be-beera píru jun na ho dándá júhú bàrá wán á donkhueéka lè hã hue-sení píru jun.

Le nín-yání hue-be-beeni á donkhueéra lè le hue-sení na 6a le zasipu.

Le jun níi donkhueéra lè le hue-seni na 6a le safire.

Le tin níi donkhueéra làa ðio 6a le kaliseduana.

Le náa níi donkhueéra làa ðio 6a le emeroode.

20 Le hònú níi donkhueéra làa ðio 6a le saaduaana.

Le hènín níi donkhueéra làa ðio 6a le koronaliina.

Le hènun níi donkhueéra làa ðio 6a le korisolite.

Le hènín níi donkhueéra làa ðio 6a le beeriile.

Le dènú níi donkhueéra làa ðio 6a le topaaze.

Le píru níi donkhueéra làa ðio 6a le korizoparaze.

Le píru dòn níi donkhueéra làa ðio 6a le turikuaaze.

Le píru jun níi donkhueéra làa ðio 6a le amitisiite.

21 Hã zũaniní píru jun na lénkaa ho lóhó mu

dándá yi wonna lè mí dà-kéní kéní á wó lè hã hue-poa 6úí síi bè-sení dà-kéní kéní na yàwá here. Ho lóhó mu wã-beení hón wó lè ho sánú, á wee ce wéréwéré lòn mákã dũuhũ.

²² Ho lóhó mu á ì yí mæn *Dónbeenĩ zĩ-beení yi. Ho màkóo mía le yi, lé bĩo ó o Núhũso Dónbeenĩ na dà mu bĩo búenbúen là a Pioza lé bán mí bæere á wi bĩn.

²³ Ho lóhó mu màkóo mía le wii lè ho pĩihũ khoomu yi. Le Dónbeenĩ cùkú ka lòn khon-beeenĩ á dó ho wán. O o Pioza mún dó mí khoomu ho wán.

²⁴ Lé bũn khoomu so á ho ðímíjã kãna nùpua á à kɛní yi. A ho ðímíjã bá-zàwa á à 6ua mí níi bĩo ò 6uennáa ho yi.

²⁵ Ho lóhó mu dándá zũajinĩ á máa bĩnĩ máa pe le wisoni yi. Mu bon. Hã máa bĩnĩ máa pe, lé bĩo á tá máa bĩnĩ máa hĩ.

²⁶ Ho ðímíjã cùkú lè ho bè-sení búenbúen á 6a wé è 6ua à 6uennáa ho lóhó mu yi.

²⁷ Bĩo na yí máa ce le Dónbeenĩ yahó máa zo ho lóhó mu hùúu. Hã yĩrá-wará wérowà lè 6a sabĩn-fũaalowa mún máa zo ho lóhó mu hùúu. Bĩa yènnáa túara bĩa yú le mukãní binbirĩ yènnáa vũahũ yi, hĩa ó o Pioza te, lé bán mí dòn zoó kɛení ho lóhó mu yi.

22

¹ O o tonkaro mu zéeniá ho muhũ 6úí làa mi. Ho numu wee na le mukãní binbirĩ 6a nùpua yi. Mu wee juiika lòn mákã dũuhũ. Mu wee lé le Dónbeenĩ là a Pioza bá-zàmu kanmúinĩ cǎn,

² à vãná ho lóhó mu wã-beení síi yi. A le vĩndèè na wee na le mukãní binbirĩ á wi ho muhũ mu sãa

mí bío ñun yi. Le wee ha hã cúa-pírú ñun le lúlúure yi. Píihú léé píihú à le ha. Le bân vónna lé le tñi á ho ðímíjá kãna nùpua wee váaní lè mítén.

³ Bío búí na le Dónbeení dánkánía á máa bíní máa keñ ho lóhó mu yi. Le Dónbeení là a Pioza bá-zàmu kanmúiní wi ho yi, á le Dónbeení ton-sáwá wé è búaaní le Dónbeení.

⁴ Ba à mí le Dónbeení yahó, le yèni á à túa ba buráa wán.

⁵ Ho tá máa bíní máa hí. Nùpua màkóo máa bíní máa keñ fíntání làa wii khoomu yi, lé bío ó o Núhúso Dónbeení á à dé mí khoomu ba wán. Ba à dí le béení fée hã lúlúio na ñii mía.

O Yeesu le hen làa cñinú ká mí ì bíní ì buen

⁶ Bún món, ó o tonkaro mu bínía bía ñon mií: «Hã bióní na fo ñá lé ho tũíá poni á láayi wi. O Núhúso Dónbeení lé yía wee dé mí Hácírí mí ñi-cúa fεerowà yi. Orén lé yía tonkaa mí tonkaro ò o buee zéení bío á à wé hen làa cñinú lè mí ton-sáwá.»

⁷ O Yeesu bía: «Loí, í ì bíní ì buen hen làa cñinú. Yía wee tà bè le Dónbeení ñi-cúa na fεera ho vūahú na kà yi bèntñn ñúhú sí.»

⁸ Lé ínén Zãn á mən mu biowa mu, á ñá bío bía búenbúen. Bío á í mən mu á ñá mu vó, á í líí búrã o wáayi tonkaro mu tá le í búaaní a.

⁹ Ká a màhá bía ñon mií: «Ébé! Yí wé bún. Inén wee sá le Dónbeení tonló lè ùnén lè mìn zàwa lè mìn hínni bío síi, minén na lé le *Dónbeení ñi-cúa fεerowà làa bía wee tà bè ho vūahú na kà bióní yi. Le Dónbeení lé ðío à ù búaaní.»

¹⁰ O o pá bínía bía: «Hã ñi-cúa na fεera ho vūahú na kà yi á ù yí búa ù dòn. Mu bon, bío hã zéenia wéro á sùarãa.

11 Yia yí téréna, à wón wé wé bïo yí téréna. Yia yí máa ce le Dónbeenĩ yahó, à wón wé wé bïo yí máa ce le Dónbeenĩ yahó. Yia téréna, à wón wé wé bïo téréna. Yia bïo sã le Dónbeenĩ yi, à wón wé wé bïo sí le Dónbeenĩ yi.»

12 O Yeesu bíníá bía: «Loí, í ì bíní ì buen hen làa cínú. Bía wó se làa bía yí wó yí se lè mí nì-kéní kéní á ì buan bïo na ko làa ba wà buéé na yi.

13 Lé ínén á gúa mu bïo búenbúen jùhũ, á lé ínén mún ò véení mu bïo búenbúen. Í lé mu bïo búenbúen jùhũ búení, á mún lé mu véení.

14 «Bia sera mí sí-zínia á há wee ce wéréwéré bán júná sí. Ba à dàń ò zo ho lóhó mu yi á zoó dí le vîndèe na wee na le mukānĩ binbirĩ bia.

15 Ká bía lé 6a booní* lè 6a nì-cíwa, làa bía wee wé ho há-fénló lè ho bá-fénló lè mí síwà, lè 6a nì-búewá, lè 6a wǎn-hāwà, làa bía wa há sabíoní, bán búenbúen á à keń ho khũhũ.

16 «Ínén Yeesu lé mí tonkaa í tonkaro na ló ho wáayi ò o buee zéení mu biowa mu bïo lè minén kèrètíewa mi kuio yi. Í lé o bée *Daviide mǎnmǎní, í ka lòn tá-tía mǎnàayiire† na wee juiíka.»

17 Le Dónbeenĩ Hácírí là a há-tía páanía wee bío le: «Buen.» Bía búenbúen já bïo bía à bán mún bío le: «Buen.» Bía le ju-hǎní dà, à bán buen. Bía wi à 6a ju mu jumu na wee na le mukānĩ binbirĩ à 6a buee ju mu làa kǎamáa.

18 Minén búenbúen na wee jí le Dónbeenĩ jì-cúa na ferra ho vūahũ na kà yi á ínén Zǎn wee mĩ bïo kà làa sòobée á à na yi: Hen ká nùpue bò bïo ho vūahũ

* **22:15** Ba booní: Ba zúifùwa cǎn á 6a booní bïo wee zéení 6a nùpua na yí máa ce le Dónbeenĩ yahó. † **22:16** Tá-tía mǎnàayiire: Mi lorí 2.26-28

mu ji-cúa na fεera wán, á le Dónbeenĩ ì wé á mu bè-sũmáa na bïo bía ho vŭahũ mu yi á à yí òanso.

¹⁹ Ká yĩa òèn mún léra bïo óúí ho vŭahũ mu ji-cúa na fεera yi, á le Dónbeenĩ á à lén òanso níí le vĩndèè na wee na le mukānĩ binbirĩ bia dííní, lè ho lóhó mu zoró yi, làa bïo mu zéeníánaa ho vŭahũ mu yi.

²⁰ A yĩa na zéeníá bïo bía ho vŭahũ na kà yi bïo wee bío bïo kà: «Hen làa cĩnú ká í bíní ì óuen léé kénkén.»

«*Amiina! Núhũso Yeesu, óuen!»

²¹ Le o Núhũso Yeesu wé mí sãamu lè óa óúenóúen.

Dónbeenì páaní fīnle vūahũ
New Testament in Buamu (UV:box:Buamu)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Buamu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 30 Dec 2021
331a1641-e36a-5300-8cb1-c9476fcef9bf